

Nr 73.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1930 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för upphjälpande av sötvattensfisket m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln punkt 107, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som Kungl. Maj:t kunde komma att förelägga riksdagen, till fiskeriväsendet beräkna för budgetåret 1930/1931 ett belopp av sammanlagt 276,350 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 14 mars 1930 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 264 under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos statens lokala fiskeriadministration på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
5 fiskeriintendenter	B 26
2 fiskeriinspektörer	B 26;

dels godkänna i statsrådsprotokollet förordat förslag till stat för statens lokala fiskeriadministration, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931;

dels, vid bifall härtill, höja ordinarie förslagsanslaget till statens lokala fiskeriadministration, nu 79,200 kronor, med 1,800 kronor till 81,000 kronor;

dels antaga ett i statsrådsprotokollet omförmäلت av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse gjort erbjudande;

dels till avlöningskostnader för en undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket för budgetåret 1930/1931 bevilja ett extra förslagsanslag av 2,800 kronor;

dels till omkostnader för driften av nämnda anstalt för budgetåret 1930/1931 bevilja ett extra reservationsanslag av 1,700 kronor;

dels höja ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, nu 78,500 kronor, med 44,000 kronor till 122,500 kronor;

Bihang till riksdagens protokoll 1930. 10 saml. 29 häft. (Nr 73.)

dels godkänna i statsrådsprotokollet tillstyrkta ändrade grunder för användning av sistnämnda anslag;

dels för täckande av brist å samma anslag bevilja för budgetåret 1930/1931 ett extra anslag av 13,129 kronor;

dels godkänna i statsrådsprotokollet tillstyrkta ändrade grunder för beviljande av lån ur fonden för fiskerinäringens befrämjande;

dels ock höja ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, nu 30,000 kronor, med 6,000 kronor till 36,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll.

Motion.

I en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion nr 529 av herr *Lilliecreutz* har hemställts, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 264, angående åtgärder för upphjälpanDET av sövtattensfisket, måtte besluta, *dels* att höja det ordinarie reservationsanslaget till fiskets främjande i de särskilda orterna från föreslagna 122,500 kronor med 12,000 kronor till 134,500 kronor, *dels* att godkänna av Kungl. Maj:t föreslagna ändrade grunder för användningen av ifrågasvarande anslag med de ändringar och tillägg däri, som betingas av ett bifall till ovanstående förslag.

Rörande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Statens under-
stödjande av
fiskeriväsen-
det.

I riksstaten har sedan flera år tillbaka varit uppfört ett ordinarie förslagsanslag till statens lokala fiskeradministration. Anslaget, som för innevarande budgetår är upptaget till 79,200 kronor, är avsett till avlöning av statens lokala fiskeritjänstemän m. m.

Vidare hava i riksstaten under senare år upptagits särskilda ordinarie reservationsanslag till fiskets befrämjande i de särskilda orterna och befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Dessa anslag äro för innevarande budgetår uppförda med respektive 78,500 kronor och 30,000 kronor. Förstnämnda anslag disponeras jämlikt kungörelsen den 10 december 1920 (nr 824) angående statsbidrag till vissa åtgärder för fiskerinäringens befrämjande med däri genom kungörelserna, nr 192/1923 och 38/1924 vidtagna ändringar. Enligt dessa regler må från anslaget på vissa villkor utlämnas bidrag till hushållningssällskap och andra ortskorporationer till deras utgifter för angivna fiskeriändamål. Anslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen är ställt till Kungl. Maj:ts disposition för att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål inom fiskerinäringens område efter förekommande behov och efter eget beprövande anvisa medel.

Möjlighet förefinnes även för hushållningssällskap och landsting att för

utlämnande av låneunderstöd för vissa fiskeriändamål erhålla lån från fonden för fiskerinäringens befrämjande. Bestämmelserna angående denna låneverksamhet återfinnas i kungörelsen den 7 augusti 1907 (nr 61) angående ändrade bestämmelser rörande fonden för fiskerinäringens befrämjande med däri genom kungörelserna nr 151/1916, 359/1921 och 130/1928 vidtagna ändringar.

Ytterligare må nämnas, att under senare tid av riksdagen varje år särskilt anslag beviljats åt södra Sveriges fiskeriförening till understöd för dess fortlöpande verksamhet, avseende undersökningar, fiskodling, upplysning m. m. Anslaget utgör för innevarande budgetår 26,000 kronor. Jämväl för nästkommande budgetår har anslag med samma belopp äskats i årets statsverksproposition (nionde huvudtiteln punkt 108).

I detta sammanhang må jämväl erinras om de olika slag av fiskeavgifter, vilka utdömts enligt vattenlagen och äldre bestämmelser och som skola användas till åtgärder för främjande av fisket.

Sedan den 3 juli 1917 av chefen för jordbruksdepartementet jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t tillkallats särskilda sakkunniga för verkställande av utredning och avgivande av förslag beträffande omorganisation av lantbruksstyrelsen m. m., avgåvo dessa den 17 juni 1920 betänkande med förslag till dels omorganisation av statens lokala fiskeriadministration, dels ändrade bestämmelser för fiskeriadministrationen inom länen, dels fiskeriundervisningens ordnande och dels upprättande av undersöknings- och försöksinstitution å fiskets område (Betänkande rörande omorganisation av lantbruksstyrelsen m. m. Del II:1).

Efter det åtskilliga utlåtanden avgivits över nämnda betänkande samt lantbruksstyrelsen anbefallts verkställa utredning i vad mån inskränknin-
gar, särskilt med avseende å undersökningsverksamheten, kunde vidtagas, avlämnade lantbruksstyrelsen den 15 juni 1922 förslag i ämnet.

I 1923 års statsverksproposition (IX H. T. punkt 120) yttrade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, att han med hänsyn till dåvarande statsfinansiella läge ansåge sig icke kunna tillstyrka åtgärder för genomförande av de sakkunnigas och lantbruksstyrelsens förslag i ifrågavarande delar, samt att förslagen sålunda för det dåvarande ej torde föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I anledning av en vid 1925 års riksdag väckt motion (II:121) anhöll riksdagen i skrivelse den 27 maj 1925, nr 256, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning angående de åtgärder, som kunde och borde vidtagas för laxfiskets upphjälpande, samt i den mån så erfordrades för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Genom beslut den 6 juni 1925 anbefalldes Kungl. Maj:t lantbruksstyrelsen att verkställa den av riksdagen sålunda ifrågasatta utredningen.

1927 års
riksdag.

I två likalydande motioner (I: 69 och II: 115) vid 1927 års riksdag hemställdes, bland annat, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, att den i riksdagens ovannämnda skrivelse begärda utredningen måtte slutföras så skyndsamt som möjligt och att den jämväl måtte omfatta i motionerna berörda spörsmål.

I motionerna, vilka närmast togo sikte på sötvattensfisket, framhölls, hurusom detta fiske under senare tid gått avsevärt tillbaka, något som motionärerna funne i hög grad beklagligt, då enligt deras mening jämväl ett rationellt bedrivet sötvattensfiske borde utgöra en förvärvskälla att räkna med i strävandena att bereda utkomstmöjligheter för landets årligen tillväxande befolkning. Såsom ett medel till detta fiskes upphjälpande pekade motionärerna på nödvändigheten att i större omfattning företaga inplantering av passande yngel, för vilket ändamål krävdes tillgång på erforderligt antal välskötta fiskodlingsanstalter, varifrån för saken intresserade fiskevattensägare kunde till rimligt pris erhålla yngel i tillräcklig mängd. En annan betydelsefull åtgärd vore utfärdande av förbud mot fiske under fortplantningstiden. Vidare framhöllo motionärerna vikten av att den vetenskapliga forskningen på fiskeribiologiens område ginge hand i hand med praktiska fiskeriförsök för vinnande snarast möjligt av praktiska resultat. I motionen berördes även timmerflottningens och vissa industriernas skadliga inverkan på fisket och ifrågasattes, om de åtgärder från statens och enskildas sida, som hittills vidtagits för avhjälpande därav, kunde anses tillräckliga.

På hemställan av jordbruksutskottet (utlåtande nr 1 punkt 62) anhöll riksdagen i skrivelse den 25 maj 1927, nr 9 A punkt 62, att i samband med förut berörda, av riksdagen begärda utredning måtte — under förutsättning att denna utredning icke därigenom fördröjdes — jämväl upptagas till övervägande ovannämnda i omförmälda motioner angivna synpunkter.

Jordbruksutskottet yttrade i sistberörda utlåtande bland annat följande:

Insjöfisket företedde såsom motionärerna påpekade en beklaglig tillbakagång. Med de stora naturliga förutsättningar härför, som Sverige otvivelaktigt ägde, borde emellertid enligt utskottets mening även detta fiske, om det rationellt bedrevs och erforderliga åtgärder vidtoges för fiskebeståndens säkerställande och utveckling, kunna bliva till icke ringa betydelse i vår folkhushållning. Vad motionärerna i sådant avseende anfört syntes så mycket mera värt att beaktas, som rådande förhållanden allt mera påkallade en ökning av förvärvsmöjligheterna inom landet. Riksdagen hade redan gjort framställning till Kungl. Maj:t om utredning angående åtgärder för laxfiskets upphjälpande, därvid jämväl skulle uppmärksammas de mindre tillfredsställande förhållanden beträffande fisket i allmänhet, vilka på sina håll vore rådande. Vidare hade utskottet i anledning av vid skilda tillfällen väckta motioner erkänt betydelsen av en försöksverksamhet på fiskets område samt uttalat önskvärldheten av en undersökning om möjligheterna att tillfredsställande anordna en undersöknings- och försöksverksamhet på ett enklare och mindre kostsamt sätt än det som innebures i det hos Kungl. Maj:t vilande, av 1917 års sakkunniga angivna förslaget. De ytterligare synpunkter på frågan om fiskets befrämjande, som i de förevarande motionerna på sätt ovan nämnts framförts, borde enligt utskottets mening kunna upptagas i samband med den ovanbe-

rörda utredningen, under förutsättning dock att denna icke därigenom fördröjdes.

Genom beslut den 18 juni 1927 anbefalldes Kungl. Maj:t lantbruksstyrelsen verkställa den av riksdagen i sist omnämnda skrivelse begärda utredningen.

I framställning den 27 april 1927 har föreningen Sveriges fiskeriinstruktörer och tillsyningsmän hemställt om beredande av avlöning av statsmedel åt länsfiskeritjänstemännen m. m. Denna framställning överlämnades till lantbruksstyrelsen för att tagas i övervägande vid avgivande av de genom ovannämnda beslut anbefallda utredningar.

Framställning av föreningen Sveriges fiskeriinstruktörer och tillsyningsmän.

Lantbruksstyrelsen har ansett sig böra först behandla frågan om laxfisket. I skrivelse den 2 december 1927 har lantbruksstyrelsen, med överlämnande av utlåtanden från samtliga fiskeriintendenter, framlagt förslag angående åtgärder för laxfiskets upphjälpande, därvid styrelsen inriktat sig på frågan om en utvidgad och förbättrad laxodling. I förslaget hemställs, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att dels anvisa ett extra anslag av 6,150 kronor till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna och dels godkänna av styrelsen föreslagna ändrade grunder för användande av samma anslag.

Lantbruksstyrelsens utredningar och förslag.

Därefter har lantbruksstyrelsen i skrivelse den 29 oktober 1928 framlagt en omfattande utredning i de i ovannämnda riksdagsskrivelse den 25 maj 1927 angivna hänseenden, därvid styrelsen ansett sig böra taga hänsyn huvudsakligen till sötvattensfisket. Med skrivelsen har överlämnats av lantbruksstyrelsen infortrade utlåtanden från samtliga länsstyrelser, hushållningssällskap och fiskeriintendenter m. m. Förslaget utmynnar i hemställan om bland annat, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att dels anvisa såsom särskilda extra anslag ej mindre till inrättande av ett centrallaboratorium för insjöfisket ett engångsanslag av 13,000 kronor än även för upprätthållande av verksamheten vid nämnda laboratorium 38,800 kronor eller sålunda tillhoppa 51,800 kronor; dels höja ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna från 78,500 kronor med 38,500 kronor till 117,000 kronor ävensom godkänna av styrelsen föreslagna ändrade grunder för användande av samma anslag; dels höja ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen från 30,000 kronor med 6,000 kronor till 36,000 kronor; dels godkänna av styrelsen föreslagna ändrade grunder för beviljande av lån ur fonden för fiskerinäringens befrämjande.

Över ovannämnda av lantbruksstyrelsen den 2 december 1927 och den 29 oktober 1928 framlagda förslag hava yttranden avgivits av samtliga länsstyrelser, hushållningssällskaps förvaltningsutskott och fiskeriintendenter, statskontoret, domänstyrelsen, kanslern för rikets universitet, vetenskapsakademien, lantbruksakademien, styrelserna för lantbruksinstitutet

vid Ultuna samt lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, allmänna civilförvaltningens lönenämnd, utredningsmännen för utredning rörande lämpligaste sättet för ordnande av den lägre lantbruksundervisningen (lägre lantbruksundervisningssakkunniga), kommitterade för utredning rörande jordbrukets ekonomiska läge m. m. (jordbruksutredningen), svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, södra Sveriges fiskeriförening, svenska fiskarförbundet, svenska sportfiskarförbundet samt föreningen Sveriges fiskeriinstruktörer och tillsyningsmän.

Med anledning av att länsstyrelsen i Värmlands län i sitt i ärendet avgivna utlåtande väckt fråga om anställande av en särskild fiskeritjänsteman för Vänern, hava förnyade yttranden i ärendet, såvitt angår nämnda fråga, avgivits av länsstyrelserna och hushållningssällskapens förvaltningsutskott i Älvsborgs och Skaraborgs län, Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt lantbruksstyrelsen.

Vidare har lantbruksstyrelsen — under åberopande bland annat av vissa önskemål om ändring i organisationen av statens lokala fiskeriadministration, som framförts i flera av de över lantbruksstyrelsens ovanberörda förslag avgivna utlåtanden — i skrivelse den 16 november 1929 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att dels besluta sådan ändring av statens lokala fiskeriadministration, som av styrelsen i skrivelsen föreslås, dels ock höja ordinarie förslagsanslaget till statens lokala fiskeriadministration från 79,200 kronor med 3,000 kronor till 82,200 kronor. Över denna framställning hava infortrade utlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna civilförvaltningens lönenämnd.

I en till chefen för jordbruksdepartementet ställd skrivelse av den 21 november 1929 har Knut och Alice Wallenbergs stiftelse erbjudit sig att för upprättande av ett fullt tidsenligt centrallaboratorium för insjöfisket m. m. ställa 300,000 kronor till lantbruksstyrelsens förfogande, under förutsättning att proposition i huvudsaklig överensstämmelse med lantbruksstyrelsens ovannämnda förslag den 29 oktober 1928 avlämnades till 1930 års riksdag samt bifölles av riksdagen. I anledning av nämnda erbjudande hava lantbruksstyrelsen och statskontoret avgivit förnyade utlåtanden i ärendet, varjämte yttrande även inhämtats från byggnadsstyrelsen. Lantbruksstyrelsen hemställer i sitt utlåtande — under förmälan att genom mottagande av berörda donation det av lantbruksstyrelsen i skrivelsen den 29 oktober 1928 ifrågasatta anslaget till inrättande av ett centrallaboratorium skulle bli obehövt — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen dels förklara, att riksdagen icke finner hinder möta att för statsverkets räkning mottaga ifrågavarande donation, dels ock anvisa för budgetåret 1930/1931 för upprätthållande av verksamheten vid en undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket 14,200 kronor.

Slutligen har lantbruksstyrelsen i skrivelse den 27 augusti 1929 angående behovet av anslag för budgetåret 1930/1931 till, bland annat, fiskets

befrämjande i de särskilda orterna och befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen förnyat sin i skrivelsen den 29 oktober 1928 gjorda framställning om höjning av anslagen för nämnda ändamål till respektive 117,000 kronor och 36,000 kronor samt för täckande av brist, som uppkommit genom överskridande under budgetåret 1928/1929 av anslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, hemställt om ytterligare höjning av sistnämnda anslag med 13,130 kronor till 130,130 kronor. Häröver har statskontoret avgivit infordrat utlåtande.

Kungl. Maj:ts i förevarande proposition gjorda framställningar avse, i huvudsaklig anslutning till de av lantbruksstyrelsen framlagda förslagen anordnande av en rationell undersöknings- och försöksverksamhet för sötvattensfisket ävensom vidtagande av åtgärder för ett förbättrat samarbete mellan statens fiskeritjänstemän och hushållningssällskapen, för beredande av en förbättrad ekonomisk ställning åt hushållningssällskapens fiskeritjänstemän, för en utvidgad och mera effektiv fiskodlingsverksamhet samt för en förbättrad undervisning och kraftigare upplysningsverksamhet på sötvattensfiskets område. Vidare föreslås viss ändrad organisation av statens lokala fiskeriadministration, innebärande fördelar jämväl för sötvattensfisket. Tillika innebär förslaget anvisande — utöver de ökade anslag, som föranledas av berörda åtgärder — av ökade medel för andra fiskeriändamål, varvid särskilt tagits sikte på att nuvarande begränsning i tillgängliga statsmedel för fiskeriändamål syntes vara ägnad att verka hämmande på hushållningssällskapens verksamhet på fiskets område. Slutligen ifrågasattes vissa ändrade grunder för beviljande av lån ur fonden för fiskerinäringens befrämjande.

Propositionens omfattning.

På sätt framgår av riksdagens här ovan återgivna uttalanden har riksdagen, väl inseende fiskets betydelse såsom förvärvskälla, ådagalagt sitt intresse för åtgärders vidtagande till fiskets upphjälpande och befrämjande. Utskottet, som under de i propositionen angivna avdelningarna här nedan närmare redogör för de däri framlagda förslagen, vill redan här uttala, att dessa synas utskottet väl ägnade att befordra det ifrågasvarande syftet.

Utskottet.

Ändrad organisation av statens lokala fiskeriadministration.

Den nuvarande organisationen för statens lokala fiskeriadministration är bestämd genom Kungl. Maj:ts brev den 15 maj 1925, varigenom antalet ordinarie befattningshavare och staten fastställts på följande sätt:

Nuvarande organisation.

Befattningshavare å ordinarie stat.		Lönegrad
6 fiskeriintendenter		B 26
1 fiskeriassistent		B 21

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 63,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 1,000
Arvode till en fiskeriingenjör	» 4,000
Arvodet till två fiskeristipendiater (vartdera arvodet å 3,000 kronor, vilket belopp efter tre år kan höjas med 500 kronor)	» 7,000
Renskrivning och andra kontorskostnader	» 4,200
	<hr/>
	Summa kronor 79,200.

Vidare har Kungl. Maj:t under senare tid varje år på framställning av lantbruksstyrelsen från ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen beviljat medel till anställande av två extra fiskeristipendiater, vilka vardera erhålla arvode å 2,500 kronor jämte ålderstillägg å 500 kronor.

Befattningen såsom fiskeriassistent är vakant sedan den 1 januari 1926, och vikarie å befattningen har ej varit förordnad.

De i staten upptagna befattningshavarnas åligganden äro reglerade genom instruktionen den 12 november 1923 (nr 396) för statens lokala fiskeridministration med däri genom kungörelsen nr 282/1925 vidtagna ändringar.

Enligt instruktionen åligger det fiskeriintendent att befordra utvecklingen av fiskerinäringen, varvid han särskilt har att träda i förbindelse med vederbörande hushållningssällskap och dess förvaltningsutskott samt hos vederbörande inom tjänstgöringsdistriktet väcka förslag om åtgärders vidtagande för fiskerinäringens höjande och tillhandagå dem med yttranden. Han skall vidare söka främja bildandet av fiskeriföreningar, verka för fiskodling och fiskplantering i sjöar och vattendrag samt i allmänhet vara verksam för fiskstammens bevarande och förökande. Med insamlande och granskning av primäruppgifter för fiskeristatistik skall fiskeriintendenten taga viss befattning. Fiskeriintendenten skall vidare bistå såväl de av hushållningssällskapen anställda fiskeritjänstemännen som även allmänheten med upplysningar och råd i fiskerifrågor; han har därjämte att, då han därtill kallas, såsom sakkunnig biträda domstolar eller andra myndigheter. Under lantbruksstyrelsens ledning skall han verkställa undersökningar av och utföra beskrivningar å fiskevatten inom distriktet samt skall i övrigt biträda lantbruksstyrelsen vid fullgörande av dess åligganden i avseende å fiskerinäringen.

Fiskeriassistenten har bland annat till åliggande att tjänstgöra inom lantbruksstyrelsen. Vidare skall han utföra fiskeriundersökningar samt biträda fiskeriintendenterna och vid behov tjänstgöra såsom extra fiskeriintendent. I övrigt har han att företaga de tjänsteförrättningar och fullgöra de åligganden, om vilka i instruktionen förmäles.

Med avseende å fiskeriintendenternas tjänstgöring är riket indelat i sex distrikt.

1916 års
riksdag.

I anledning av väckta motioner anhöll 1916 års riksdag, att i sammanhang med då pågående utredning angående inrättande av en statens fiskeriundersökningsanstalt jämväl måtte föranstaltas om utredning rö-

rande en omorganisation av fiskeriadministrationen i riket. Den sålunda ifrågasatta utredningen anförtroddes åt de år 1917 tillkallade sakkunniga för omorganisation av lantbruksstyrelsen m. m.

Kungl. Maj:ts förslag med avseende å den lokala fiskeriadministrationen innebär ett särskiljande av fiskeriintendenternas verksamhet på salt- och sötvattensfiskets område samt i samband därmed en ökning av fiskeriintendentsdistriktet från sex till sju. Sålunda skulle saltvattensfisket utmed rikets östra kust från gränsen mot Finland till gränsen mellan Blekinge och Kristianstads län hänföras till ett distrikt, benämnt östra inspektörsdistriktet och saltvattensfisket utanför övriga delar av rikets havskuster till ett distrikt benämnt västra inspektörsdistriktet. I anledning härav påkallades en viss förändring i de nuvarande distriktens omfattning. Under förutsättning av inrättandet av en undersöknings- och försöksverksamhet på sötvattensfiskets område, varom såsom ovan berörts förslag ock innefattas i Kungl. Maj:ts förvarande proposition, föreslås indragning av den nuvarande fiskeriassistentbefattningen. För innehavarna av de för havsfisket avsedda distriktet ifrågasattes benämningen fiskeriinspektör. För tjänstemännen i sötvattensdistriktet skulle benämningen fiskeriintendent bibehållas. Samtliga ifrågavarande tjänstemän, såväl fiskeriintendenterna som fiskeriinspektörerna, vore enligt förslaget avsedda att placeras i lönegrad B 26, till vilken fiskeriintendenterna för närvarande hänföras. Kostnadsökningen uppgår till 1,800 kronor.

*Innebörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.*

Lantbruksstyrelsen har framlagt vissa allmänna synpunkter rörande fiskeriintendenternas arbetsuppgifter:

Fiskeriintendentsbefattningarna vore icke enbart av den natur, att deras innehavare kunde anses på ett tillfredsställande sätt fylla sina uppgifter, om de blott vederbörligen behandlade inkommande ärenden, skötte övrig korrespondens och utförde dem åliggande förrättningar. Då ifrågavarande befattningar inrättades, hade statsmakterna helt visst till ögonmärke, att fiskeriintendenterna skulle komma att intaga en för fiskerinäringens utveckling ledande ställning. En fiskeriintendent borde därför hava tillräcklig tid att grundligt sätta sig in i alla frågor rörande fiskerinäringen inom sitt distrikt. Han borde för detta ändamål träda i förbindelse med vederbörande hushållningssällskap och dess förvaltningsutskott, hålla sammanträden med fiskeriidkarna o. s. v. för att få förekommande frågor allsidigt belysta. Vidare skulle han utarbeta förslag och giva råd till fiskerinäringens främjande och på sådant sätt angiva riktlinjerna för näringens sunda utveckling. Utom för skötande av löpande ärenden måste en fiskeriintendent sålunda även hava tid över att taga initiativ samt framlägga och genomföra positiva förslag till fiskets förkovran. Att detta skulle utgöra ramen för fiskeriintendenternas arbete framginge med önskvärd tydlighet av den för dem fastställda instruktionen. En fiskeriintendents arbete kunde därför, då det fullgjordes på nu antytt sätt, svårligen mätas endast efter antalet förrättningar eller diarieförda ärenden.

Beträffande *omfattningen av fiskeriintendenternas arbetsbörda* yttrar lantbruksstyrelsen huvudsakligen följande:

Lantbruksstyrelsen delade den av vissa fiskeriintendenter uttalade uppfattningen, att omfattningen av deras distrikt med åtföljande alltför många och skiftande ärenden utgjorde ett hinder för dem att så som de önskade tillgodose fiskets olika behov av stöd och ledning. Deras arbetsbörda hade, såvitt den kunde bedömas av utförda förrättningar och handlagda ärenden, i stort sett undergått en avsevärd ökning under de senare åren. För att erhålla någon uppfattning härom hade lantbruksstyrelsen från fiskeriintendenterna införskaffat uppgifter rörande under olika år utförda förrättningar, avgivna officiella yttranden, expedierade tjänsteskrivelser m. m. Av dessa uppgifter framginge, att såväl antalet förrättningar och härtill åtgångna dagar som även antalet avgivna officiella yttranden och tjänsteskrivelser under de senaste åren för alla distrikt utom det västra visat en tydlig ökning. Lantbruksstyrelsen ansåge sig i längden icke kunna stå till svars med att låta bero vid det nuvarande tillståndet. Därpå skulle fiskerinäringen bli lidande. De skäl, som på sin tid föranledde 1917 års sakkunniga att föreslå en uppdelning av salt- och sötvattensfisket på skilda distrikt och tillsättande av en särskild befattningshavare för Östersjöns havsfiske, hade därefter ytterligare vunnit i styrka. En dylik uppdelning och utökning av distrikten skulle särskilt för de intendentsdistrikt, där ökningen av arbetsbördan varit störst, nämligen för södra samt nedre och övre norra distrikten, innebära en högst avsevärd lättnad.

Vidkommande *fördelarna av ett särskiljande av fiskeriintendenternas verksamhet på salt- och sötvattensfiskets område* yttrar lantbruksstyrelsen bland annat:

Ett dylikt särskiljande, som redan skett inom lantbruksstyrelsens fiskeribyrå, skulle vara av stor betydelse för fiskerinäringens utveckling. Ett flertal av de frågor, som hade intresse för saltvattensfisket, vore utan större betydelse för sötvattensfisket och tvärtom. En uppdelning av ärendena komme därför att möjliggöra en större koncentration inom respektive arbetsområden. Sälunda finge fiskeriintendenterna för sötvattensfisket tillfälle att odelat ägna sig åt detta fiske och mera tid att i praktiken tillämpa de rön och erfarenheter, som kunde förväntas bli resultatet av den av lantbruksstyrelsen föreslagna undersöknings- och försöksverksamheten på sötvattensfiskets område. Av än större betydelse bleve emellertid en dylik uppdelning för saltvattensfisket, särskilt beträffande Östersjön.

Inom den lokala fiskeradministrationen handlades för närvarande ärenden rörande östersjöfisket av de fyra fiskeriintendenter, vars distrikt gränsade till Östersjön. Detta gjorde, att frågor rörande detta fiske från administrationens sida rönte ganska olika uppmärksamhet vid olika delar av kusten, beroende på att intendenterna i de skilda distrikten i olika grad hade tid och tillfälle att ägna sig åt kustfisket och dess problem. Särskilt sedan de nya vattenlagarnas tillkomst hade i synnerhet intendenterna i norra och mellersta delarna av landet måst ägna en väsentlig del av sin tid åt ärenden rörande industriens och flottningens inflytande på fisket, vilket haft till följd, att frågor rörande havsfisket på grund av bristande tid måst mer eller mindre eftersättas.

Då fiskeriförhållandena utefter stora delar av östersjökusten vore

ganska ensartade, måste det även ur denna synpunkt anses lämpligt, att ärenden rörande detta fiske i största möjliga utsträckning handlades av en på detta område särskilt sakkunnig tjänsteman. Därigenom skulle nämligen en mera ingående och enhetlig behandling av ärendena möjliggöras, än vad som för närvarande vore möjligt.

Det funnes ett flertal viktiga arbetsuppgifter beträffande östersjöfiskets utveckling, för vilkas tillfredsställande lösning det måste anses nödvändigt att tillsätta en särskild befattningshavare. Sålunda hade genom uppkomsten av för ostkusten nya fiskesätt, såsom trålfiske efter rödspotta, fiske med bottengarn m. m., uppstått flera invecklade frågor, vilkas utredning krävde betydande tid och god lokalisering rörande fiskeförhållandena i Östersjön. Vidare vore önskligt att äga tillgång till sakkunnig person, som hade till huvudsaklig uppgift att verka för införande av nya och förbättrade fiskemetoder vid östersjöfisket, vilket flerstädes bedreves på ett föga rationellt sätt. Även för utnyttjandet av under senare tid påträffade nya fiskförekomster och för undersökningar för vinnande av bättre avsättningsförhållanden för östersjöfiskets fångster vore av största betydelse att hava en särskild tjänsteman för östersjöfisket.

Lantbruksstyrelsen hade hittills sökt tillgodose östersjöfiskets krav genom att låta en fiskeristipendiat så långt det varit möjligt ägna sig åt såväl praktiska som mera teoretiska frågor rörande Östersjöns fiske. Därigenom hade också åstadkommits för detta fiske betydelsefulla resultat. Det vore dock tydligt, att havsfisket i Östersjön i längden måste bli lidande på att icke äga en fast avlönad tjänsteman, som hade till huvuduppgift att tillgodose detta fiskes behov. Därtill måste man räkna med, att fiskeristipendiatbefattningarna blott vore övergångsbefattningar med ytterst svag avlöning, och att deras innehavare så snart tillfälle därtill yppades, sökte sig över till förmånligare anställningar.

Lantbruksstyrelsen hade övervägt möjligheten att med bibehållande av nuvarande antalet tjänstemän i administrativt avseende skilja på sötvattens- och havsfisket. Detta skulle då endast kunna ske genom att inskränka sötvattensdistriktet till fyra. Huru en sådan indelning än skulle genomföras, bleve dessa distrikt så stora och otympliga, att saken måste framstå såsom nära nog omöjlig att realisera. Det skulle bliva hart när ogörligt för en befattningshavare i ett dylikt distrikt att tillfredsställa ens de närmast liggande anspråken från myndigheternas och allmänhetens sida. Redan 1917 års sakkunniga undersökte denna möjlighet men funno den oframkomlig och framhöllo, att de nya vattenlagarna så väsentligt ökat fiskeriintendenternas arbetsbörda, att det tvärtom kunde ifrågasättas, huruvida icke rentav en ökning av sötvattensdistriktens antal, utöver av dem föreslagna fem, kunde bli nödvändig. Särskilt nu, då frågan om sötvattensfiskets upphjälpande vore aktuell, syntes en sådan minskning vara än olämpligare.

I fråga om betydelsen särskilt för sötvattensfisket av en utökning av fiskeriintendenternas antal yttrar lantbruksstyrelsen:

För upphjälpande av sötvattensfisket vore det i hög grad angeläget, att den sedan så länge föreslagna och av de lokala myndigheterna och korporationerna önskade utökningen av den lokala fiskeriadминистраtionen bleve genomförd. Därest den av lantbruksstyrelsen föreslagna undersöknings- och försöksverksamheten komme till stånd, torde det främst böra ankom-

ma på fiskeriintendenterna att fruktbargöra de därvid vunna resultaten i praktiken och även härigenom skulle — såsom ock 1917 års sakkunniga framhöllo — ökade anspråk komma att ställas på fiskeriintendenterna.

Departementschefen har anfört i huvudsak följande.

»Den föreliggande utredningen synes mig giva vid handen, att avsevärda fördelar skulle vinnas, om saltsjöfisket och sötvattensfisket, på sätt redan skett inom lantbruksstyrelsen, erhöles skilda representanter bland fiskeriintendenterna. Möjlighet skulle härigenom beredas att på ett vida följdriktigare sätt än för närvarande är fallet tillgodose olika intressen och synpunkter. Erinras må härvidlag, att ett flertal frågor, som äro av vikt för det ena fisket, äro utan större betydelse för det andra. Vad särskilt angår saltsjöfisket torde i synnerhet inrättande av en särskild befattning för östersjöfisket bliva av stort värde för detta fiske, för vars utveckling goda förutsättningar synas föreligga.

För genomförande av en dylik uppdelning torde en ökning av nuvarande antal fiskeriintendenter från sex till sju bliva nödvändig. För en sådan utökning tala även andra starka skäl. Av den av lantbruksstyrelsen i ärendet förebragta utredningen och vissa yttranden, som avgivits över lantbruksstyrelsens förslag angående åtgärder till upphjälpande av sötvattensfisket, synes framgå, att i vissa distrikt fiskeriintendenternas arbetsböroda under senare tid ökats och nått en sådan omfattning, att en lättnad däri redan nu torde vara önskvärd. Behovet därav torde komma att framträda avsevärt starkare, därest sistnämnda förslag, vilket jag i huvudsak ämnar förorda, genomföres. Den ökade verksamhet å sötvattensfiskets område, som torde vara att förvänta av de i förslaget ifrågasatta åtgärderna, skulle givetvis medföra, att större krav komme att ställas på fiskeriintendenternas medverkan i olika hänseenden. Jag vill erinra, att berörda förslag, bland annat, äsyftar åstadkommande av vidgat samarbete mellan fiskeriintendenterna och hushållningssällskapen samt bättre kontroll av fiskeriintendenterna över den av hushållningssällskapen bedrivna fiskodlingsverksamheten. Det torde näppeligen kunna förväntas, att fiskeriintendenterna utan ökning av deras antal skulle kunna medhinna att på ett tillfredsställande sätt fullgöra jämväl de ökade arbetsuppgifterna.

Jag anser mig fördenskull böra tillstyrka lantbruksstyrelsens nu framlagda förslag om utökning av fiskeriintendenternas antal till sju och uppdelning av havsfiske och sötvattensfiske på särskilda distrikt. Jag vill framhålla, att den omständigheten, att det av 1926 års besparings-sakkunniga framlagda förslaget till besparingar och förenklingar i lantbruksstyrelsen och stuteriöverstyrelsen m. m., i vilket behandlas jämväl frågan om ändrad organisation av statens lokala fiskeradministration, är beroende av utredning inom jordbruksutredningen, ej synes mig böra utgöra hinder för att ifrågavarande organisationsspörsmål, som innefat-

tar en fristående och jämförelsevis ringa del av förslaget, nu bringas till en av behovet påkallad lösning.

Vad angår staten för den lokala fiskeriadministrationen med av mig nu förordad ändrad organisation synes anslagsposten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän i enlighet med vad statskontoret därutinnan föreslagit böra uppföras med 65,100 kronor. Mot föreslagen höjning av posten renskrivning och andra kontorskostnader med 700 kronor, avsedda för den nya befattningen såsom fiskeriinspektör, torde ej vara något att erinra. Sistnämnda post, som nu är bestämd till 4,200 kronor, torde sålunda böra upptagas med 4,900 kronor. Då de vikariatsersättningar, som komma att utgå vid ledighet för de ordinarie befattningshavarna, i överensstämmelse med vad i motsvarande fall gäller vid ett flertal andra verk synas böra bestridas från anslagsposten till befattningshavarnas avlöning, torde, såsom statskontoret ifrågasatt, anslagsposten till vikariatsersättningar böra utgå ur staten. Någon ändring av anslagsposterna till arvoden åt en fiskeriingenjör och två fiskeristipendiater, vilka poster för närvarande äro bestämda till respektive 4,000 kronor och 7,000 kronor, påkallas ej.

Staten för den statliga lokala fiskeriadministrationen skulle således erhålla följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 65,100
Arvode till en fiskeriingenjör	» 4,000
Arvoden till två fiskeristipendiater (vardera arvodet å 3,000 kronor, vilket belopp efter tre år kan höjas med 500 kronor)	» 7,000
Renskrivning och andra kontorskostnader	» 4,900
<i>Förslagsanslag</i> kronor 81,000	

På sätt statskontoret yttrat torde de resekostnader, som föranledas av inrättandet av en ny befattning i lönegrad B 26, icke bliva av den storlek, att någon höjning av nionde huvudtitelns allmänna reseanslag erfordras.»

I en till utskottet överlämnad skrivelse av den 26 mars 1930 hava samtliga nuvarande fiskeriintendenter ifrågasatt, att de i förevarande proposition föreslagna fiskeriintendenterna måtte benämnas fiskeriintendenter. Som stöd härför har anförts följande.

Då fiskeriinspektörerna och fiskeriintendenterna skulle bliva fullt jämställda med varandra, synes det lämpligt, att benämningen på dessa tjänstemän blir densamma och att den nuvarande benämningen fiskeriintendent, som till sin betydelse torde ha blivit känd, bibehålles. Införandet av benämningen fiskeriinspektör för tjänstemännen i distrikten för havsfisket torde lätt kunna föranleda förväxling. Fiskeriinspektör var ursprungligen benämningen på chefen för statens fiskeriadministration,

och i denna betydelse förekommer benämningen fortfarande i 9 § i Kungl. Maj:ts fiskeristadga. Å andra sidan torde på grund av en viss ljudlighet förväxling lätt kunna uppstå mellan fiskeriinspektör och de hushållningssällskapens tjänstemän, som benämnas fiskeriinstruktörer. En dylik namnförväxling förekommer ibland redan nu. I samband med här framförda förslag torde det i propositionen föreslagna östra inspektörsdistriktet i stället böra benämnas östersjödistriktet.

Utskottet.

Såsom i ärendet erinrats är beträffande den centrala ledningen av fiskeriväsendet en uppdelning genomförd mellan saltsjöfisket och sötvattensfisket. Det har ock vitsordats, att denna anordning visat sig vara till avsett gagn. Utredningen i ärendet synes utskottet giva vid handen, att en motsvarande åtgärd i vad rör den lokala fiskeridistributionen skulle vara av avsevärd betydelse för fiskets utveckling. Den jämförelsevis obetydliga merkostnad, som genomförandet av förslaget skulle föranleda, torde väl uppvägas av de fördelar, som därmed skulle stå att vinna. Då vidare denna fråga enligt utredningen i ärendet torde låta sig lösas utan att föregripa frågan om lantbruksstyrelsens omorganisation, vilken är föremål för utredning av den s. k. jordbruksutredningen, anser sig utskottet böra förordna Kungl. Maj:ts förslag i förevarande avseende allenast med den ändringen, att samtliga förenämnda befattningshavare i lönegraden B 26 torde med hänsyn till vad fiskerintendenterna i ovanberörda skrivelse anfört böra benämnas fiskerierintendent. Vidkommande den förändrade benämning å de båda havsdistriktten, som härav torde påkallas, synes det böra överlämnas åt Kungl. Maj:t att därom fatta beslut.

Undersöknings- och försöksverksamhet för sötvattensfisket.

För närvarande finnes ej någon för hela landets sötvattensfiske arbetande undersöknings- och försöksstation. Jämlikt instruktionen den 12 november 1923 (nr 396) för statens lokala fiskeridistribution åligger emellertid fiskerierintendent och fiskeriasstent, bland annat, att utföra fiskeriundersökningar. Samma skyldighet åligger jämväl fiskeristipendiat vid förordnande att tjänstgöra såsom extra fiskeriasstent. Då intentionerna sakna nödiga laboratorier m. m. och deras alltjämt ökade arbetsuppgifter ej lämna någon nämnvärd tid övrig till undersökningsverksamhet, har denna huvudsakligen ankommit på fiskeriasstenten och fiskeristipendiaterna. Sedan fiskeriasstentbefattningen 1926 blivit vakant, har det endast varit fiskeristipendiaterna, som utfört rena fiskeriundersökningar. Av stipendiaterna, som äro fyra till antalet — två ordinarie och två extra — äro emellertid tre sysselsatta övervägande med undersökningar å havsfiskets område och samtliga måste vid behov biträda inom lantbruksstyrelsen och vikariera för fiskerierintendent. För verksamheten saknas modernt laboratorium samt försöksanläggningar.

Vid södra Sveriges fiskeriförenings anläggning vid Aneboda drives

en försöksverksamhet, som huvudsakligen är riktad på dammkulturens område.

I detta sammanhang bör erinras om det beslut, som fattats av föregående års riksdag (prop. nr 31; R. skr. nr 167) om inrättande av en personlig professur i limnologi åt dåvarande docenten Einar Nauman. Till dennes förfogande står dels ett laboratorium i Lund och dels ett därtill knutet fältlaboratorium i Aneboda.

Vidare bör erinras att medelst enskilda donationer nyligen inrättats en undersökningsanstalt på havsfiskets område. (Se prop. 1928 nr 108; R. skr. nr 178.) Denna, som är belägen i Lysekil, drives av svenska hydrografisk-biologiska kommissionen. Verksamheten vid anstalten avser huvudsakligen fiskeribiologiska undersökningar.

Vid 1925 års riksdag väcktes motion (II:57), vari föreslogs inrättande av två laboratoriefattningar, den ena för sötvattensfisket och den andra för havsfisket. Motionen föranledde emellertid ej någon riksdagens åtgärd. I sitt av riksdagen godkända utlåtande (nr 29) i anledning av motionen yttrade jordbruksutskottet, bland annat, att utskottet delade motionärernas uppfattning rörande betydelsen av en rationell undersökningsverksamhet på fiskets område. Utskottet hölle emellertid före, att ett förverkligande av motionärernas förslag innebure en så ringa förbättring av rådande förhållanden, att utskottet oberoende av det statsfinansiella lägets krav på sparsamhet icke ansåge sig kunna tillstyrka detsamma. Samtidigt uttalade dock utskottet önskvärdheten av en undersökning angående möjligheten att ordna en undersöknings- och försöksverksamhet med enklare och mindre kostsamma medel än vad de sakkunnigas förslag av år 1920 innebure.

1925 års
riksdag.

Vid 1926 års riksdag väcktes motion (II:137) angående upptagande av frågan om anordnande av försöksverksamhet på sötvattensfiskets område. På hemställan av jordbruksutskottet — som under omnämnande, bland annat, av 1925 års riksdagsskrivelse (sid. 3) ej fann anledning föreligga göra frågan till föremål för särskild framställning till Kungl. Maj:t — avslogs motionen av riksdagen. I utskottets av riksdagen godkända utlåtande (nr 31) underströks dock ytterligare önskvärdheten av att en undersökning skedde om möjligheten att tillfredsställande anordna en undersöknings- och försöksverksamhet på ett enklare och mindre kostsamt sätt än de sakkunnigas förslag, med särskild uppmärksamhet därvid fästad vid angelägenheten att kunna ernå för det praktiska fisket gagnande resultat.

1926 års
riksdag.

Såsom förut (sid. 3) nämnts framhålles i de motioner till 1927 års riksdag (I: 69 och II: 115), vilka föranlett riksdagens i skrivelsen den 25 maj 1927 gjorda hemställan, vikten av en vetenskaplig forskning på

fiskeribiologiens område, som går hand i hand med praktiska fiskeriförsök.

Inneböörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.

Kungl. Maj:ts förslag under förevarande avdelning avser upprättande av en rationell undersöknings- och försöksverksamhet på sötvattensfiskets område. Denna verksamhet skulle enligt förslaget bedrivas dels vid en central anstalt invid Stockholm vid Mälaren och dels vid två lokala försöksstationer, en för södra Sverige och en för Norrland. Kostnaderna för upprättande av den centrala anstalten, vilka beräknats till 258,000 kronor, skulle bestridas av den ovanberörda donationen utan några kostnader för statsverket. Donationen beräknades därjämte förslå till upprättande av den för Norrland avsedda försöksstationen. Platsen för denna station har ansetts böra lämnas öppen i avvaktan på riksdagens beslut och i övrigt närmare utredning. I den mån utgifterna för inköp och iståndsättande av denna station ej komme att utgå av omförmälda donationsmedel, vore avsikten att anskaffnings- och driftkostnaderna för denna station skulle få bestridas av vattenavgifter enligt 2 kap. 10 § vattenlagen och i viss utsträckning jämväl av vattenavgifter enligt 6 kap. 9 § samma lag. Såsom försöksstation för södra Sverige vore avsedd att användas södra Sveriges fiskeriförenings station vid Aneboda. Med avseende å planen för bedrivande av ifrågavarande verksamhet, för vilken närmare redogörelse lämnats i statsrådsprotokollet, vore verksamheten avsedd att läggas praktiskt och i första hand inriktas på fiskeribiologiska problem. Ledningen av verksamheten skulle förläggas till lantbruksstyrelsen och utövas av föredraganden rörande sötvattensfisket. Härigenom vore avsett att vinnas garanti för att verksamheten inriktades på de för det praktiska fisket viktigaste åtgärderna. Då emellertid, såsom ovan berörts, spörsmål angående omorganisation av lantbruksstyrelsen vore beroende av utredning inom jordbruksutredningen, har ifrågavarande anordning allenast ansetts böra givas provisorisk karaktär. Rörande personalbehovet vid den centrala anstalten skulle enligt förslaget anställas två laboratorer i lönegraden B 26 och en annan tjänsteman i lönegraden B 10 med benämning fiskmästare. Vidare skulle för övervakning och skötsel av anstalten med därtill hörande dammar m. m. och för utförande av andra där förekommande göromål anställas en vaktmästare med placering i lönegrad B 5. Slutligen ingår i förslaget anställande vid anstalten av ett kontorsbiträde med placering i lönegrad B 4. Personalen vore avsedd att uppföras å extra stat och erhålla avlöning enligt ortsgrupp G. I överensstämmelse med vad statskontoret ifrågasatt har i staten avlöningarna ansetts böra upptagas, för laboratorerna enligt löneklass, som är närmast lägre, och för övriga befattningshavare enligt löneklass, som är två löneklasser lägre än grundlöneklassen i den lönegrad, till vilken vederbörande befattningshavare skulle hänföras. För bestridandet av vikariatsersättningar och de för-

måner, som enligt gällande avlöningsbestämmelser tillkomma befattningshavare å extra stat, har upptagits en förslagsvis till 1,000 kronor beräknad anslagspost.

Personalstaten för den centrala anstalten skulle sålunda erhålla följande utseende:

2 laboratorer i B 26	kronor 16,248	
1 fiskmästare i B 10	» 2,988	
1 vaktmästare i B 5	» 2,208	
1 kontorsbiträde i B 4	» 2,052	kronor 23,496
Vikariatsersättningar m. m., förslagsvis	» 1,004	
		Förslagsvis, summa kronor 24,500.

Driftkostnaderna för anstalten hava beräknats till 15,000 kronor. Hyresinkomsten å tjänstebostäder vid anstalten skulle tillföras vederbörande inkomsttitel i riksstaten.

Uppkommande resekostnader, som skulle bestridas från nionde huvudtitelns förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar, hava ej ansetts komma att uppgå till något större belopp och påkalla ej höjning av samma anslag.

Vad angår medelsbehovet för budgetåret 1930/1931 för den centrala anstalten innefattar förslaget, att under nämnda budgetår ingen annan personal skulle anställas än en laborator och fiskmästaren, båda från och med den 1 april 1931. För avlöning av dessa befattningshavare under tiden april—juni 1930 har beräknats i avrundat tal 2,800 kronor. Såsom omkostnader för anstalten har allenast upptagits arrendeavgift 500 kronor och driftkostnader i övrigt, beräknade till 1,200 kronor, eller sålunda tillhoppa 1,700 kronor. Sammanlagt skulle alltså för budgetåret 1930/1931 erfordras ett belopp av 4,500 kronor.

De för anstaltens verksamhet erforderliga medel hava i riksstaten upptagits i form av ett förslagsanslag till avlöningskostnader och ett reservationsanslag till anstaltens drift.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

»Tiden synes mig nu vara inne att åvägabringa en lösning av frågan om anordnande av en rationell undersöknings- och försöksverksamhet på sötvattensfiskets område, varom förslag förut vid flera tillfällen framkommit. En dylik verksamhet torde vara av synnerligen stor betydelse för sötvattensfisket, enär, såsom i ärendet erinrats, flertalet av de administrativa åtgärder, som kunna ifrågasättas för fiskets upphjälpande, böra bygga på resultat vunna vid en sådan verksamhet. Genom föregående års riksdags beslut om inrättande vid universitetet i Lund av en personlig professur i limnologi åt dåvarande docenten Einar Nauman har en betydelsefull undersökningsverksamhet berörande nu ifrågavarande område kommit till stånd. Den verksamhet, som är avsedd att bedrivas av denne, är visserligen i flera hänseenden av stort vär-

de för sötvattensfisket, men den torde vara av mera teoretisk karaktär, och då den avser hela ämnet limnologi äro dess uppgifter mera omfattande och till övervägande del av annan art än de, som böra tillkomma en undersöknings- och försöksverksamhet, inriktad särskilt på sötvattensfisket. En verksamhet av sistnämnda slag torde, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, böra läggas praktiskt och i första hand avse fiskeribiologiska problem. Lantbruksstyrelsens nu framlagda förslag om verksamhetens bedrivande vid en central anstalt vid Stockholm och två lokala försöksstationer — vilket innebär vissa inskränkningar vid jämförelse med tidigare av 1917 års sakkunniga och lantbruksstyrelsen framställda förslag — synes mig innefatta en tillfredsställande lösning av frågan. Genom det frikostiga erbjudandet av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse har möjlighet beretts till uppförande och utrustande av en central anstalt för verksamheten vid Mälaren utan några kostnader för statsverket. Visserligen komma de årliga kostnaderna för verksamheten vid en dylik anstalt att uppgå till något högre belopp än utgifterna för en undersökningsverksamhet vid det av lantbruksstyrelsen i skrivelsen den 28 oktober 1929 ifrågasatta centrallaboratoriet, men denna ökning torde få anses jämförelsevis ringa i förhållande till de fördelar för verksamhetens ändamålsenliga bedrivande, som bland annat anstaltens förläggande till sjö synes medföra. Jag tvekar alltså ej att tillstyrka donationens mottagande.

Vad angår de lokala försöksstationerna skulle enligt lantbruksstyrelsens förslag en i enskild ägo nu befintlig fiskodlingsanstalt vid Kälarna i Jämtland inköpas såsom försöksstation för Norrland, och såsom försöksstation för södra delen av landet användas södra Sveriges fiskeriförenings station vid Aneboda. I vissa från Norrland avgivna yttranden har uttalats, att försöksstationen för Norrland på grund av de säregna förhållandena i dess nordliga delar, där de viktigaste fiskevattnen vore belägna, borde förläggas till vatten i Västerbottens eller Norrbottens län. Det torde knappast vara erforderligt att redan nu taga ståndpunkt till frågan om lämpligaste plats för stationens förläggande utan synes därmed kunna anstå, till dess riksdagens beslut i fråga om upprättandet av en försöks- och undersökningsverksamhet föreligger, samt i övrigt i avbidan på vidare utredning. Emellertid torde böra framhållas att, på sätt lantbruksstyrelsen berört, försök utom vid de lokala försöksstationerna även böra komma till utförande, bland annat, vid fiskodlingsanstalter och givetvis i erforderlig mån vid sådana anstalter vid vattendrag i övre Norrland. Det synes lämpligt, att södra Sveriges fiskeriförenings station vid Aneboda i erforderlig utsträckning tages i anspråk för statlig försöksverksamhet för södra delen av landet. I innevarande års statsverksproposition har jag också i samband med hemställan om anslag till föreningens verksamhet (IX H. T. punkt 108) förordat, att nödiga villkor rörande rätt till dylikt utnyttjande föreskri-

vas för anslaget tillgodonjutande. Det torde knappast behöva befaras, att genom den statliga försöksverksamheten några olägenheter av betydelse skulle uppkomma vid föreningens egen försöksverksamhet. Jag vill jämväl erinra, att föreningens årliga utgifter till nära två tredjedelar bestridas genom statsbidrag samt att staten lämnat betydande bidrag till anläggningskostnader.»

. Departementschefen har därefter tagit ställning till de närmare detaljerna i förslaget ävensom beräknat de årliga omkostnaderna.

Astadkommande av en rationell undersöknings- och försöksverksamhet på sötvattensfiskets område har varit ett länge närt önskemål, och behovet därav har för ett verksamt främjande av fiskerinäringen gjort sig alltmer gällande. Att denna fråga därför tränger till en lösning finner utskottet uppenbart. Då därtill genom den i det föregående omförmälda donationen, vars mottagande utskottet vill förorda, möjlighet öppnats för upprättande av en sådan verksamhet utan någon kostnad för statsverket och i betraktande av de därmed förenade jämförelsevis begränsade årliga driftkostnader, anser sig utskottet böra tillstyrka det föreliggande förslaget i sådant avseende, vilket ock i enlighet med därom från riksdagens sida uttalad önskan synes närmast inriktat på att söka ernå för det praktiska fisket gagnande resultat, på samma gång därvid, i anslutning likaledes till från riksdagens sida gjorda uttalanden, iakttagits vissa inskränkningar i jämförelse med tidigare framkomna förslag.

Utskottet.

Hushållningssällskapens fiskeritjänstemän.

Den icke statliga fiskeriförvaltningen omhänderhaves av hushållningssällskapen. För detta ändamål äro i allmänhet hos hushållningssällskapen anställda länsfiskeritjänstemän och såsom verkställande organ finnes — åtminstone inom de flesta hushållningssällskap — dessutom en särskild fiskerikommité, -nämnd, -styrelse eller -förening. Länsfiskeritjänstemännen hava till uppgift i första hand att tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar samt att verka för bildandet av fiskeriföreningar och utföra fiskodling och fisikinplanteringar. Därjämte hava de vanligen till åliggande att utan särskild ersättning övervaka gällande fiskestadgars efterlevnad. I de län, där fiskeristatistik insamlas, medverka ifrågavarande tjänstemän även vid detta arbete.

Utom genom den verksamhet, som utövas av dessa tjänstemän, verka sällskapen för fiskerinäringens höjande genom anläggande och drivande av fiskodlingsanstalter, genom anordnande av kurser i navigation, genom premiering av dammhushållningar, insjöfischen och fiskberedning, anordnande av studieresor, utställningar, förmedling av låneunderstöd m. m.

För bestridande av de med ifrågavarande verksamhet förenade kost-

nader åtnjuta hushållningssällskapen sedan lång tid tillbaka bidrag av statsmedel. Dessa bidrag hava under senare år utgått från ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna. Nämnda anslag utgjorde under åren 1921 och 1922 105,000 kronor, varav 30,000 kronor till statistik, under år 1923 99,000 kronor, varav 24,000 kronor till statistik. För vartdera av budgetåren 1924/1925—1925/1926 uppfördes anslaget med 78,500 kronor, för budgetåret 1926/1927 med 60,000 kronor samt har för därpå följande budgetår åter upptagits med 78,500 kronor. Jämlikt kungörelsen den 10 december 1920, nr 824, med däri genom kungörelserna nr 192/1923 och 38/1924 vidtagna ändringar må av nämnda anslag årligen *dels* 65,500 kronor tilldelas hushållningssällskap eller landsting såsom bidrag till fiskeriadministrationen och fiskets befrämjande i de särskilda orterna, därav 2,500 kronor må användas till studieresor för fiskare, fiskeriarbetare och länsfiskeritjänstemän och 1,000 kronor till premiering av välskötta dammhushållningar och insjöfiskeriet på sötvattensfiskets område samt av fiskberedning på saltsjöfiskets område *dels ock* 13,000 kronor tilldelas hushållningssällskap, landsting eller andra ortskorporationer såsom bidrag till insamlande beträffande saltsjöfisket av primäruppgifter för fiskeristatistik. Statsbidrag må dock icke utgå med större belopp än som motsvarar, vad beträffar insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik, tre fjärdedelar av de för sådant ändamål använda medel samt, vad angår övriga ändamål, hälften av de medel, som använts för ändamålet.

Innebörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.

Kungl. Maj:ts förslag, som icke avser någon förändring i den nuvarande ordningen med hushållningssällskapen såsom omhänderhavare av fiskeriadministrationen inom länen, innebär fastställande av viss minimilön av 2,800 kronor, inberäknat eventuellt dyrtids- och ålderstillägg, såsom villkor för erhållande av statsbidrag, varav hälften i enlighet med redan nu gällande statsbidragsbestämmelser skulle bestridas av statsmedel. Statsbidrag till hushållningssällskaps utgifter för avlöning av fiskeritjänsteman skulle sålunda utgå allenast under förutsättning, att lönen uppginge till sistnämnda belopp, och i regel ej med mera än hälften av detsamma eller 1,400 kronor. Med hänsyn till omfattningen av fiskeritjänstemans arbetsbörda, beskaffenheten av hans arbete eller andra föreliggande omständigheter har emellertid ansetts vara påkallat, att lönen i vissa fall bestämmes högre än minimiavlöningen. Med avseende å dylika fall skulle enligt förslaget möjlighet beredas hushållningssällskapen att erhålla fullt statsbidrag till högre avlöning åt tjänstemännen än minimilönen. Sålunda skulle efter Kungl. Maj:ts prövning statsbidrag kunna utgå å lön intill 3,600 kronor och med högst 1,800 kronor. Hushållningssällskap skulle det stå öppet att tilldela fiskeritjänsteman högre avlöning än 3,600 kronor, men skulle sällskapet i dylikt fall ej kunna påräkna något statsbidrag till merbeloppet. Med hänsyn till de förbätt-

rade villkor, som nu ifrågasatts för ifrågavarande tjänstemän, har uppställt krav på att de mera odelat skulle ägna sig åt sin tjänst, i anslutning vartill föreslagits, att tjänsteman med fastställd minimiavlöning ej skulle äga innehåva annan och regelbundet avlönad befattning utan tillstånd av vederbörande förvaltningsutskott. Kungl. Maj:t skulle äga i undantagsfall medgiva hushållningssällskap dispens från den ifrågasatta föreskriften om minimiavlöning till fiskeritjänsteman såsom villkor för tillgodonjutande av statsbidrag till hans avlönande.

Vidare innebär förslaget uppställande såsom kompetensvillkor för de fiskeritjänstemän, som framdeles anställas av hushållningssällskapen, av dels genomgången fiskeriskola med av lantbruksstyrelsen fastställd eller godkänd undervisningsplan och minst fem års praktik som fiskare, därvid dock i stället för praktik som fiskare jämväl även praktiskt arbete vid fiskodlingsanstalt eller annan därmed jämförlig verksamhet skulle kunna godtagas. Åt lantbruksstyrelsen skulle uppdragas att närmare fastställa desamma.

Beträffande länsfiskeritjänstemännens antal räknar förslaget för närvarande med ett behov av 30 tjänstemän, däri inräknat en särskild tjänsteman för Väneren. Efter en avlöning av i genomsnitt 3,000 kronor för varje tjänsteman, hava hushållningssällskapens statsbidragsberättigade utgifter för ändamålet beräknats till 90,000 kronor, därav hälften skulle utgå av statsmedel.

I fråga om kostnaderna för fiskeritjänstemännens resor utgår Kungl. Maj:ts förslag från att med hänsyn till den allmänna stegring i hushållningssällskapens verksamhet, som kunde väntas bli en följd av genomförandet av förslaget till sötvattensfiskets upphjälpande och till den ifrågasatta ökningen av tjänstemännens antal, högre belopp än för närvarande bör disponeras för detta ändamål. Förslaget innebär att ett belopp av 51,300 kronor lägges till grund för beräkning av det erforderliga beloppet för täckande av hushållningssällskapens ifrågavarande utgifter, vilka för tiden 1923—1927 uppskattats till 42,000 kronor årligen, därvid förutsatts, att statsbidraget skulle uppgå till hälften av resekostnaderna.

Hushållningssällskapens statsbidragsberättigade utgifter för länsfiskeritjänstemännens löner och resor hava sålunda beräknats till sammanlagt (90,000 + 51,300 =) 141,300 kronor, varav hälften eller i avrundat tal 71,000 kronor skulle utgå av statsmedel.

Slutligen innefattar förslaget en uppdelning av den i anslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna ingående posten »fiskeridministrationen och fiskets befrämjande i de särskilda orterna» i två särskilda poster, den ena rubricerad såsom bidrag till hushållningssällskapens utgifter för fiskeritjänstemännens löner och resor och den andra såsom bidrag till fiskets befrämjande i de särskilda orterna. Därvid förutsattes dock att Kungl. Maj:t skulle äga befogenhet att använda över-

skottet å den förra anslagsposten till andra ändamål för fiskets befrämjande i de särskilda orterna. I anslutning till ovanberörda beräkning skulle den förra anslagsposten bestämmas till 71,000 kronor.

Motionen.

Den i motionen föreslagna förändringen i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag har närmast avseende å storleken av den minimiavlöning, som bör tillkomma länsfiskeritjänsteman. Motionären framhåller, att om man som huvudändamål för löneregleringen uppställer strävan att trygga hushållningssällskapens tillgång till väl utbildade länsfiskeritjänstemän, vilka odelat kunna ägna sig åt tjänsten, syntes detta kunna nås, endast om regleringen så ordnas, att dylika befattningshavare beredas skäligen utkomstmöjligheter. I detta hänseende synes motionären rimligt, att grundlönen för befattningshavare, som av lantbruksstyrelsen förklarats kompetent, fastställes till 3,000 kronor, dyrtidstillägg däri inräknat, vartill borde komma tre ålderstillägg å vartdera 400 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring. I anslutning härtill föreslår motionären en höjning i det av Kungl. Maj:t äskade anslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna med 12,000 kronor till 134,500 kronor. Då nöjaktig kompetens förutsättes som ett villkor för erhållande av de högre löneförmånerna, synes motionären vidare angeläget vara, att nuvarande befattningshavare beredas tillfälle att snarast möjligt förvärva dylik kompetens. Förutom de åtgärder avseende undervisningens främjande, som förordats av departementschefen, borde sålunda med det snaraste anordnas särskild utbildning för redan anställda länsfiskeritjänstemän. Dennas syfte borde vara icke blott att vidga deltagarnas yrkeskunskaper, utan även att lämna dem anvisningar och råd beträffande ledningen av arbetet inom det anvisade arbetsområdet. Särskilt med hänsyn till näendet av sistnämnda mål borde tagas under omprövning, huruvida icke ifrågavarande utbildning för varje distrikt borde ledas av vederbörande fiskeriintendent.

Utskottet.

Även utskottet anser av i ärendet anförda skäl lämpligt, att såsom villkor för erhållande av statsbidrag till avlönande av länsfiskeritjänsteman uppställes fordran på att för sådan befattningshavare finnes bestämmd viss minimiavlöning. Med avseende å storleken härå vill utskottet framhålla, att lantbruksstyrelsen ansett denna lämpligen böra bestämmas till 2,800 kronor, inbegripet eventuellt förekommande dyrtids- och ålderstillägg. Även Kungl. Maj:ts förslag avser minimiavlöningens bestämmande till 2,800 kronor men innefattar *däruöver* såsom ovan nämnts, att efter Kungl. Maj:ts prövning statsbidrag må kunna utgå å lön intill 3,600 kronor. Med allt erkännande av vad i motionen anförts rörande vikten av att kunna till ifrågavarande befattningar förvärva personer med erforderlig kompetens måste emellertid utskottet i betraktande av den möjlighet, som enligt Kungl. Maj:ts förslag sålunda föreligger att

i förekommande fall medgiva statsbidrag till avsevärt högre belopp än minimiavlönningen, finna att Kungl. Maj:ts förslag uppfyller de krav, som i förevarande avseende skäligen torde kunna uppställas. Utskottet anser sig därför icke kunna förorda vad i motionen föreslagits i fråga om länsfiskeritjänstemännens avlöningsförmåner. Beträffande de i Kungl. Maj:ts förslag uppställda kompetensfordringarna äro dessa avsedda att fastställas för de fiskeritjänstemän, som *framdeles* anställas hos hushållningssällskapen, och skola sålunda icke gälla såsom villkor för statsbidrag till kostnaderna för de för närvarande hos hushållningssällskapen anställda tjänstemännen, som ej fylla nämnda fordringar. Motionären utgår från att såsom villkor för tillgodonjutande av de av honom föreslagna löneförmånerna skulle jämväl beträffande redan anställda tjänstemän uppställas krav på full kompetens, i anslutning vartill i motionen ifrågasättes anordnande av särskild utbildning för redan anställda länsfiskeritjänstemän. Utskottet delar i förevarande avseende den uppfattning, som kommit till uttryck i Kungl. Maj:ts proposition. Kungl. Maj:ts förslag har icke heller i övrigt givit utskottet anledning till någon erinran. Då det emellertid i vissa fall kan tänkas möta svårigheter för hushållningssällskapen att före ingången av budgetåret 1930/1931 uppfylla de föreskrivna villkoren för statsbidrags erhållande, synes utskottet hinder icke böra möta för Kungl. Maj:t att i förekommande fall medgiva dispens för utfående av statsbidrag för nämnda budgetår.

Samarbete mellan hushållningssällskapen och statens fiskeritjänstemän.

Jämlikt instruktionen för statens lokala fiskeriadministration den 12 november 1923 (nr 396) åligger det fiskeriintendent, bland annat, att träda i förbindelse med vederbörande hushållningssällskap och dess förvaltningsutskott samt att meddela de för fiskerinäringens befrämjande med bidrag av statsmedel inom distriktet anställda personer anvisningar och råd beträffande deras verksamhet. I sällskapens instruktioner för länsfiskeritjänstemännen torde i regel skyldighet vara föreskriven för tjänstemännen att samarbeta med fiskeriintendenten inom distriktet, att uppgöra årets resplan i samförstånd med denne o. s. v., dock att i en del hushållningssällskaps instruktioner föreskrift om dylikt samarbete saknas. Därjämte utövar fiskeriintendenten inom flera sällskap efter därom av sällskapet framställd begäran en rådgivande verksamhet, dels mera tillfälligt, dels stadigvarande genom deltagande i vederbörande fiskerikommittés eller fiskerinämnads sammanträden.

Efter redogörelse för bland annat vad lantbruksstyrelsen i förevarande avseende anfört har *departementschefen* yttrat följande, varav framgår innebörden av Kungl. Maj:ts förslag.

*Innebörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.*

»Det synes mig av vikt att åvägabringa ett bättre samarbete mellan hushållningssällskapen och statens fiskeritjänsteman än som för närvarande förekommer. Det av mig förut förordade förslaget om utökning av fiskeriintendenternas antal torde vara ägnat att i viss mån åstadkomma bättring i nuvarande förhållanden, men även andra åtgärder torde vara erforderliga. Lämpligt synes vara, att fiskeriintendenterna erhålla säte i de fiskerinämnder eller motsvarande organ, som inrättats av de flesta hushållningssällskap. Det lär knappast vara påkallat fordra, att fiskerintendent skall äga rösträtt inom nämnden, men torde han böra hava rätt få sin mening antecknad i protokollet. Beträffande de hushållningssällskap, inom vilka fiskerinämnd eller motsvarande organ ej finnes, torde, såsom lantbruksstyrelsen föreslagit, böra såsom villkor för beviljande av statsbidrag till sällskapen föreskrivas, att fiskerintendentens mening skall hava inhämtats rörande åtgärd, för vilken statsbidraget ifrågasättes. Framhållas må att möjligheten att inrätta fiskerinämnd står sällskap till buds, som skulle finna nämnda villkor betungande. Frågan rörande kontroll över hushållningssällskapens fiskodlingsverksamhet ämnar jag upptaga i samband med behandlingen av lantbruksstyrelsens förslag om utvidgad fiskodlingsverksamhet.»

Utskottet. Mot vad departementschefen sålunda anfört har utskottet intet att erinra.

Fiskodling.

*Nuvarande
fiskodling
m. m.*

Vad angår *omfattningen av nuvarande fiskodling* så bedrivs laxodling enligt uppgift av lantbruksstyrelsen i skrivelsen den 2 december 1927 vid 16 anstalter, belägna vid Lule älv, Ume älv, Gide älv, Ångermanälven, Faxälven, Indalsälven, Ljungan, Dalälven, Motala ström, Mörrumsån, Lagan. Ätran, Göta älv, Klarälven samt Gullspångsälven. Lantbruksstyrelsen uppgiver, att från dessa anstalter årligen utsatts ett antal av mellan 3 och 4 miljoner yngel, i allmänhet i de vattendrag, invid vilka anstalterna äro belägna. Styrelsen framhåller att, ehuru det vore svårt att med statistiska siffror kunna påvisa påtagliga resultat av nämnda laxodling, sådana säkerligen föreläge och att det särskilt de år, då älvarnas vattenstånd varit ogynnsamt, vore antagligt, att förutan en samtidigt bedriven laxodling laxfångsterna några år senare blivit ännu sämre än de i verkligheten varit.

Utom de uteslutande för laxodling avsedda anstalterna finnas — enligt vad lantbruksstyrelsen uppgiver i sin skrivelse den 29 oktober 1928 — för närvarande 34 fiskodlingsanstalter i olika delar av landet. Därtill komma talrika s. k. fiskdammhushållningar för produktion av karp och sutare till avsalu. På vissa håll bedrivs jämväl en omfattande privat fiskodling, som ej försiggår i särskilda anstalter.

Av laxodlingsanstalterna tillhöra 4 kronan, nämligen anstalterna vid Mörrum, Älvkarleby, Kvarnbäcken och Borenhult. Sistnämnda tre anstalter stå under lantbruksstyrelsens ledning. Tre laxodlingsanstalter äro i privat ägo, men av dessa drives en av hushållningssällskap. Övriga laxodlingsanstalter ägas och drivas av hushållningssällskap. Av anstalterna för odling av fisk av annat slag än lax tillhöra 15 anstalter hushållningssällskap och stå under deras ledning. Övriga anstalter äro i privat ägo, men en av dem drives av hushållningssällskap. Verksamheten vid två av de privata anstalterna (den ena vid Aneboda) står under lantbruksstyrelsens kontroll.

Vid statens fiskodlingsanstalter produceras fisk huvudsakligen för utplantering i vissa bestämda vatten. Verksamheten vid hushållningssällskapens anstalter avser även sådant ändamål, men främst distribuering till olika inom sällskapets område belägna sjöar. Därvid tillämpas mycket olika principer. I vissa fall utlämnas fisken utan gottgörelse medan i andra fall rekvisitent får betala en viss avgift. De privata fiskodlingsanstalterna avse att förbättra fisket i vissa bestämda vattendrag eller att kläcka och uppföda fisk till avsalu.

Vad angår *kostnaderna för anläggning och drift av fiskodlingsanstalterna* så har uppförandet av de statliga anslutningarna, utom anstalten vid Mörrum, huvudsakligen bekostats av fiskeavgifter. För upprätthållande av driften vid Borenhult har utgått årligen ett belopp å 10,400 kronor från ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, varjämte fiskeavgifter användas för ändamålet. Driftkostnaderna för anstalterna vid Älvkarleby och Kvarnbäcken hava bestritts av lokala fiskeavgifter. Utgifterna för driften av anstalten vid Mörrum hava täckts av ett belopp å 2,000 kronor, som arrendatorn av kronolaxfisket vid Mörrum enligt arrendekontraktet årligen har att erlægga förutom den till domänstyrelsen utgående arrendeavgiften. Arrendatorn har vidare enligt arrendekontraktet att tillhandahålla avelslax.

Hushållningssällskapens fiskodlingsanstalter hava merendels bekostats av sällskapen själva. Även driftkostnaderna bestridas av sällskapen. Till verksamheten vid flera laxodlingsanstalter och jämväl till driften av en fiskodlingsanstalt av annat slag utgå emellertid bidrag av fiskeavgiftsmedel. I vissa fall lämnas jämväl frivilliga understöd från flottningsföreningar. Vidare åtnjuta hushållningssällskapen statsbidrag till driftskostnaderna från ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna. Enligt kungörelsen den 10 december 1920, nr 824, må dylikt bidrag uppgå till hälften av berörda kostnader. Såsom lantbruksstyrelsen påvisat, har emellertid statsbidraget i verkligheten på grund av anslagens otillräcklighet ej uppgått till nämnda andel av kostnaderna. Enligt den av lantbruksstyrelsen uträknade procentfördelningen (se sid. 50) av de till hushållningssällskapen från nämnda anslag under åren 1923—1927 utlämnade bidrag skulle å fiskodling hava belöpt omkring

12,840 kronor under det att sällskapens utgifter för ändamålet uppgått till 33,880 kronor.

De privata fiskodlingsanstalterna hava anlagts av ägarna och underhållas av dem. Södra Sveriges fiskeriförening åtnjuter, såsom förut berörts, för sin fiskodlingsverksamhet bidrag av statsmedel. Utom i detta särskilda fall utgår dock ej statsbidrag eller annat statsunderstöd till privat fiskodling i allmänhet. Därest hushållningssällskap beviljar anslag till enskild fiskodlingsverksamhet, vilket i vissa fall skett, må dock sällskapet till dylik utgift åtnjuta statsbidrag enligt ovannämnda kungörelse den 10 december 1920, nr 824. För en viss art av fiskodling, nämligen dammhus-hållning, finnes möjlighet att erhålla premier och lån från det allmänna. Sälunda må enligt nyssnämnda kungörelse, med däri genom kungörelsen nr 38/1924 vidtagen ändring, av ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna årligen 1,000 kronor tilldelas hushållningssällskap eller landsting för att användas till, bland annat, premiering av dammhus-hållningar (jfr sid. 2). Dessutom kan jämlikt kungörelsen den 7 augusti 1907 (nr 61) angående ändrade bestämmelser rörande fonden för fiskerinäringens befrämjande med däri genom kungörelserna nr 151/1916, 359/1921 och 130/1928 vidtagna ändringar hushållningssällskap eller landsting erhålla lån från nämnda fond för utlämnande av låneunderstöd till, bland annat, anläggande av fiskdammar. Lånen äro första året amorterings- och räntefria samt skola därefter årligen amorteras med $\frac{1}{10}$ och löpa med 3.6 procent ränta. I övrigt har bidrag till privat fiskodling, huvudsakligen för utförda inplanteringar och gjorda dammanläggningar, utgått med mindre belopp från den s. k. Hammarströmska fonden (omkring 600 kronor vartannat år).

Plan för utvidgad fiskodling.

Vad särskilt angår laxodlingsverksamheten har lantbruksstyrelsen i sin skrivelse den 2 december 1927 framlagt en omfattande utredning, innefattande en *plan för en utvidgad laxodling* enligt ovan angivna grunder i olika flodområden.

Styrelsen framhåller, att en utvidgning av nuvarande laxodlingsverksamhet borde bestå dels i ett utökande av kläckningsmöjligheterna vid vissa anstalter och dels i anläggning av dammar för yngeluppfödning. Kläckningen borde enligt styrelsens mening så vitt möjligt koncentreras huvudsakligen till en anstalt för varje laxförande älv, därvid alla ansträngningar måste inriktas på anskaffande av tillräckligt antal avelslax. Uppfödningen av laxyngel borde på grund av den begränsade erfarenheten på området tillsvidare bedrivas mera försöksmässigt samt förläggas till sådana platser, där god tillgång på lämpligt vatten finnes, möjligheterna att transportera laxungarna vore gynnsamma och kostnaderna för dammarnas anläggning ej alltför stora.

Den av lantbruksstyrelsen uppgjorda planen berör Torne älv, Lule älv, Ume älv, Ångermanälven-Faxälven, Indalsälven, Ljungan, Ljusnan, Dalälven, Emån, Mörrumsån, Helgeån, hallandsåarna Lagan, Nissan, Ätran

och Viskan, Göta älv, Klarälven och Gullspångsälven. För varje flodområde anger styrelsen de åtgärder, utökad kläckning eller anläggande av dammar för yngeluppfödning, som anses böra vidtagas, samt om och i vad mån kostnaderna därför böra bestridas av fiskeavgifter eller av hushållningssällskapen med statsbidrag till hälften av utgifterna. Av de i planen omnämnda laxodlingsanstalterna skulle tillsvidare blott tre, nämligen de staten tillhöriga anstalterna Kvarnbäcken vid Indalsälven, Älvkarleby vid Dalälven och Mörrum vid Mörrumsån, bedrivs direkt av lantbruksstyrelsen, varjämte ifrågasatta uppfödningssdammar såsom mera varande försöksanläggningar skulle omhänderhavas av styrelsen. Hela den övriga laxodlingsverksamheten skulle åvila ortskorporationerna. Statsbidrag skulle allenast erfordras för laxodlingsanstalter vid Luleälv, Ångermanälven, Indalsälven (Kvarnbäcken), Mörrumsån (Mörrum) och Ätran.

Lantbruksstyrelsen framhåller, att planen givetvis ej kunde genomföras på en gång. Den borde därför först komma till stånd vid de älvar, där en ökad laxodling på grund av industriens inverkan eller av andra orsaker vore mest påkallad. Dit hörde Lule älv, Indalsälven, Ljungan, Dalälven, Mörrumsån, Klarälven och Gullspångsälven. Organiserandet av laxodlingen vid dessa älvar borde snarast igångsättas och fullföljas, i den mån arbetet kunde medhinnas. Till en senare period kunde däremot anstå med sådana älvar, där fara för laxfiskets tillbakagång ej syntes vara så överhängande. Till denna grupp hörde Ume älv, Ångermanälven, Faxälven, Ljusnan, Emån, Helgeån, Lagan, Ätran och Göta älv.

Efter redogörelse för av lantbruksstyrelsen framställda förslag till en utvidgad fiskodlingsverksamhet har *departementschefen* anfört följande, varav framgår innebörden av Kungl. Maj:ts förslag under förevarande avdelning.

*Innebörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.*

»En utvidgad och ändamålsenligt bedriven fiskodlingsverksamhet torde vara av mycket stor betydelse för upphjälpande av sötvattensfisket. Ej minst torde en utvidgad laxodling vara viktig såsom ägnad att bevara och utveckla laxfisket, som under senare tid torde hava avsevärt försämrats.

Den av lantbruksstyrelsen föreslagna organisationen av fiskodlingsverksamheten synes mig lämplig. Verksamheten torde sålunda huvudsakligen böra bedrivs av ortskorporationer, i främsta rummet hushållningssällskapen, men fiskodling av mera försöksmässig art omhänderhavas av lantbruksstyrelsen.

För att fiskodlingsverksamheten skall leda till åsyftat resultat synes erforderligt, att densamma ställes under sakkunnig kontroll. Att utförda fiskinplantningar ganska ofta visat sig mindre verksamma för höjande av fiskavkastningen torde till stor del hava berott på saknaden av sakkunnig ledning. Lantbruksstyrelsens förslag, att hela den fiskodlings-

verksamhet, till vilken bidrag av fiskeavgiftsmedel eller statsbidrag skulle utgå, bör ställas under kontroll av lantbruksstyrelsen, vilken kontroll i allmänhet skulle utövas av vederbörande fiskeriintendent, synes ägnat att åstadkomma bättring i berörda hänseende. I anslutning härtill biträder jag jämväl lantbruksstyrelsens uppfattning, att för tillgodonjutande av statsbidrag till fiskodling bör ytterligare krävas, att plan över verksamheten skall hava godkänts av vederbörande fiskeriintendent. Därav torde några olägenheter ej behöva uppkomma för hushållningssällskapet.

Erinras må jämväl i detta sammanhang att genom den av mig i det föregående tillstyrkta undersöknings- och försöksverksamheten bättre möjligheter beredas att undvika olämpliga fisikinplanteringar.

Den av lantbruksstyrelsen uppgjorda planen för en utvidgad laxodlingsverksamhet i olika flodområden synes lämpad att läggas till grund för denna verksamhet. Såsom styrelsen anfört, torde planen först böra komma till utförande vid de flodområden, där en ökad laxodling är mest påkallad. Till sådana flodområden hänför styrelsen, bland andra, Mörrumsån. På sätt styrelsen föreslagit synes lämpligt, att vid nämnda å anläggas dammar för laxyngeluppfoäning samt att verksamheten vid dessa och driften av den kronan tillhöriga laxodlingsanstalten vid Mörrum övertages av lantbruksstyrelsen.

Vad angår sättet för beredande av medel för en utvidgad fiskodlingsverksamhet biträder jag i huvudsak lantbruksstyrelsens förslag, att hushållningssällskaps och landstings utgifter för verksamheten i främsta rummet böra bestridas av fiskeavgiftsmedel samt att statsbidrag till kostnader, som ej täckas på dylikt sätt, må utgå enligt nu gällande grunder eller med hälften av sistnämnda utgifter. Vidkommande den omfattning, i vilken fiskeavgiftsmedel böra tagas i anspråk för ifrågasvarande ändamål, är jag emellertid i viss mån av annan mening än lantbruksstyrelsen. Lantbruksstyrelsen har förordat, att för den utvidgade laxodlingsverksamheten ej borde användas andra än lokala fiskeavgifter, samt att för annan fiskodlingsverksamhet skulle tagas i anspråk ej blott lokala fiskeavgifter, i den mån de ej komme att användas för laxodling, utan jämväl till befrämjande av fisket inom landet avsedda avgifter enligt 2 kap. 10 § vattenlagen. I anslutning till vad statskontoret anfört, anser jag, att fiskeavgifter av sistnämnda slag böra tagas i anspråk jämväl för den utvidgade laxodlingen, samt att de utgifter till detta ändamål, för vilkas täckande lantbruksstyrelsen i skrivelsen den 2 december 1927 ifrågasatt ett förstärkningsanslag till ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, huvudsakligen böra bestridas av dylika avgifter. Något särskilt anslag i riksstaten torde sålunda ej böra äskas med hänsyn till laxodlingsverksamheten.

Vad särskilt angår den del av utgifterna för anläggande av laxuppfoäningssdammar vid Mörrumsån, som enligt lantbruksstyrelsens förslag

skulle bestridas av det ifrågasatta förstärkningsanslaget, torde jag böra nämna, att enligt inhämtade upplysningar numera finnes så stor odisponerad behållning av de lokala fiskeavgifter, som enligt lantbruksstyrelsens mening i första hand borde användas till anläggningskostnaderna, att desamma helt kunna bestridas av berörda behållning. Vidkommande kostnaderna för driften av nämnda dammar och laxodlingsanstalten vid Mörrum har lantbruksstyrelsen föreslagit, att dessa kostnader, som av lantbruksstyrelsen beräknats till omkring 5,000 kronor, borde bestridas av arrendeavgiften för Mörrums kronolaxfiske, i den mån de ej täcktes av sist omnämnda fiskeavgifter, som utgå med 1,789 kronor 75 öre årligen, samt att av arrendeavgiften sålunda omkring 3,210 kronor skulle tagas i anspråk för nämnda ändamål. Enär staten efter nyligen träffade överenskommelser om inlösen av enskilda laxfiskeri i Mörrumsån är ägare till största delen av laxfiskeriet i ån och laxodlingsverksamheten sålunda huvudsakligen skulle komma staten till godo, synes rimligt, att staten tillskjuter erforderligt belopp till driften av verksamheten. Erinras må, att i de under senare tid upprättade arrendekontrakten angående nämnda kronolaxfiske intagits förbehåll om skyldighet för arrendatorn att erlägga visst belopp och tillhandahålla avelslax för upprätthållande av driften vid laxodlingsanstalten. Det belopp, som utöver omnämnda fiskeavgifter för framtiden erfordras för upprätthållande av verksamheten vid laxodlingsanstalten och uppfödningsdammarna, torde lämpligen böra utgå av inflytande arrendeavgifter för laxfiskeriet, vilka samtliga ingå bland domänfondens tillgångar.

Vidkommande storleken av det understöd, staten bör lämna till av hushållningssällskap och landsting bedriven fiskodlingsverksamhet, synes mig för åstadkommande av en ökad fiskodlingsverksamhet nödvändigt, att avsevärt högre statsanslag än för närvarande finnes tillgängligt för ändamålet. Det torde nämligen knappast kunna fordras, att hushållningssällskapen, vilka enligt vad lantbruksstyrelsen påvisat ej fått mer än omkring 38 procent av sina utgifter för nuvarande fiskodlingsverksamhet täckta medelst statsbidrag, ensamma skola bära de ökade utgifterna. Jag tillstyrker fördenskull lantbruksstyrelsens förslag, att för ändamålet beräknas ett belopp av omkring 20,000 kronor, innebärande enligt lantbruksstyrelsens beräkning en höjning med 7,150 kronor av det för närvarande till fiskodling utgående statsbidraget.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag den av enskilda bedrivna fiskodlingsverksamheten böra erhålla kraftigare understöd från det allmänna än den för närvarande åtnjuter. Jag förordar därför, att möjlighet beredes såväl att från ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna utlämna premier jämväl för fiskodling i allmänhet som även att från fonden för fiskerinäringens befrämjande bevilja låneunderstöd för dylikt ändamål. Den för premiering avsedda anslagsposten, som för närvarande är upptagen till 1,000 kronor, torde i en-

lighet med lantbruksstyrelsens förslag böra höjas med 1,000 kronor. Någon ökning av omförmälda fond torde däremot, innan närmare erfarenhet vunnits om medelsbehovet för utlämnande av lån till fiskodling, ej böra vidtagas.»

Utskottet.

Såsom ett betydelsefullt led i de åtgärder, som påkallas för sötvattensfiskets upphjälpande, ingår otvivelaktigt en utvidgad och förbättrad fiskodlingsverksamhet. I alldeles särskild grad torde behovet härav göra sig gällande i fråga om laxfisket. Det av Kungl. Maj:t i sådant syfte nu framlagda förslaget synes utskottet bygga på sunda och riktiga principer. Då icke heller förslagets närmare utformning ger utskottet anledning till någon erinran, anser sig utskottet böra biträda förslaget.

Undervisning och upplysning på fiskets område.

Nuvarande fiskeriundervisning och upplysningsverksamhet å sötvattensfiskets område.

Enligt utredning, som lämnats i det av sakkunniga för omorganisation av lantbruksstyrelsen m. m. den 17 juni 1920 avgivna betänkandet, bedrevs fiskeriundervisning i Sverige redan i mitten av 1800-talet, då en kurs anordnades i Brännkyrka socken nära Stockholm. Sedermera anordnades liknande kurser även på andra platser, såväl under mera fasta former och årligen återkommande som även mera tillfälligt.

Från och med år 1908 har fiskeriundervisning bedrivits vid södra Sveriges fiskeriförenings försöksstation vid Aneboda, där numera vårt lands enda fiskeriskola är belägen. Föreningen åtnjuter för sin upplysnings- och undervisningsverksamhet årligt statsbidrag, som under de sistförflutna budgetåren uppgått till 8,650 kronor. (Jfr 1930 års statsverksproposition IX H. T. punkt 108.) Undervisningen, som är av såväl teoretisk som praktisk natur, omfattar flertalet för sötvattensfisket viktiga områden av fiskerinäringen, därvid dammkulturen med hänsyn till dess stora betydelse för landets södra delar upptager en jämförelsevis stor del av undervisningsprogrammet. Vid fiskeriskolan hava ett stort antal länsfiskeritjänstemän utbildats. Därjämte har årligen en eller flera kurser vid skolan besökts av fiskare, lantbrukare och andra fiskeriintresserade, vilka önskat inhämta kunskaper inom vissa grenar av fiskerinäringen. Beträffande de principer, efter vilka undervisningen vid skolan bedrivs, må anmärkas följande ur lantbruksstyrelsens skrivelse den 29 oktober 1928:

De i undervisningen ingående ämnena uppdelas på olika kurser, vilka kunna genomgåas oberoende av varandra. Dessa kurser äro:

1. Kurs i redskapstillverkning. Denna kurs pågår i 10 veckor, varunder även hållas minst 26 föreläsningar i fiskeribiologi, fiskodling, fiskerilagstiftning m. m.

2. Elementär kurs i dammhus hållning, vilken pågår 6 dagar i juni månad med minst 24 undervisningstimmar, huvudsakligen omfattande karp- och sutareodling.

3. Fortsättningskurs i dammhushållning, vilken kurs tager en tid av 5 veckor i anspråk och börjar omedelbart i anslutning till föregående kurs med 144 undervisningstimmar, omfattande såväl teoretiska som praktiska arbeten.

4. Avslutningskurs. Denna kurs pågår 10 dagar i november månad med minst 40 undervisningstimmar, omfattande repetition av föregående kurser. I denna kurs få blott sådana elever deltaga, som dels genomgått samtliga föregående kurser, dels även praktiserat under 6 månader vid föreningens dammanläggningar och insjöfisken. Eleverna i denna kurs erhålla avgångsbetyg.

I den högre och lägre lantbruksundervisningen ingår ej någon undervisning i fiskevård. Enligt vad lantbruksstyrelsen upplyser hava dock vid några lantbruks- och lantmannaskolor hållits enstaka föreläsningar eller kurser i fiske och fiskevård av länsfiskeritjänstemän och tjänstemän vid södra Sveriges fiskeriförening. Vidare hava vid i länen anordnade jordbruksdagar av statens och länens fiskeritjänstemän hållits föreläsningar över fiskevård m. m. Undervisningen vid skogshögskolan, såväl på jägmästar- som forstmästarkursen, och vid skogsskolorna omfattar däremot även fiskevård.

Slutligen må erinras, att enligt kungörelsen den 10 december 1920, nr 824, med däri gjorda ändringar ett belopp å 2,500 kronor årligen må utgå från ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna till studieresor för fiskare, fiskeriarbetare och länsfiskeritjänstemän.

Vad angår utbildningen av länsfiskeritjänstemännen framhåller lantbruksstyrelsen i omförmälda skrivelse, att i samband med beredandet av bättre löneförmåner åt dessa borde krävas höjning av deras kompetens genom förbättrad utbildning. Styrelsen föreslår, att den grundläggande utbildningen av tjänstemännen fortfarande förläggas till Aneboda men att densamma kompletteras med viss tids praktisk utbildning vid fiskodlingsanstalt för höstlekande fiskslag samt med fortsättningskurser. Kostnaderna för fortsättningskurserna beräknar lantbruksstyrelsen till i medeltal 300 kronor årligen och föreslås, att dessa utgifter bestridas från ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Styrelsen anför i berörda hänseenden huvudsakligen följande:

Upprättandet av fasta fiskeriskolor, främst i samband med försöksstationer, torde ej kunna genomföras annat än i samband med anställandet av fast lärarpersonal vid dessa försöksstationer. Detta vore under nuvarande förhållanden ej lämpligt. Utbildningen av fiskeritjänstemännen borde såsom hittills förläggas till Aneboda. Undervisningen vid Aneboda torde emellertid med hänsyn till den stora roll, som odlingen av höstlekande fiskslag numera spelade, böra för de elever, som så önskade, förbindas med en tids praktiskt arbete vid statens fiskodlingsanstalt vid Borenhult, lämpligen två veckor under hösten eller våren. Med hänsyn till att eleverna komme att tillföra anstalten viss för dess verksamhet lämplig arbetskraft, torde utgifterna för mat m. m., som för 4 elever kunde beräknas till 180 å 200 kronor om året, kunna utgå från de till Borenhults fiskodlingsanstalt beviljade medel. Även skulle årligen under vissa tider elever kun-

na antagas vid eventuellt blivande försöksstationer. Med den snabba utveckling fiskerivetenskapen i våra dagar underginge, torde det vidare vara lämpligt, att länsfiskeritjänstemännen på något sätt gjordes delaktiga av resultaten av utvecklingen, ävensom att de finge åtnjuta en nödig repetition inom vissa ämnen av fiskerinäringen. Dessa krav torde bäst kunna tillgodoses genom anordnandet av fortsättningskurser, i första hand vid Aneboda men därjämte möjligen även vid Borensult. Dyliga kurser skulle givetvis ej behöva återkomma varje år. Enligt styrelsens uppfattning torde en kurs vart femte år få anses vara tillfyllest. Tiden för en dylik kurs torde böra sättas till omkring 20 dagar med ett beräknat antal deltagare av högst 10. Kostnaderna för kursen, även omfattande bidrag till resor för deltagarna, torde kunna beräknas till omkring 1,500 kronor eller i medeltal 300 kronor årligen.

Lantbruksstyrelsen föreslår vidare dels att av lantbruksstyrelsen skulle vid fiskodlingsanstalter i olika delar av landet anordnas vissa kortare årliga kurser för länsfiskeritjänstemän, fiskodlingsföreståndare, fiskare och andra för fiskodling intresserade personer dels ock att kurser av mera allmän läggning skulle anordnas av hushållningssällskapen, lämpligast i samband med den lägre lantbruksundervisningen. För förstnämnda kurser beräknar styrelsen de årliga kostnaderna till omkring 1,000 kronor, vilket belopp föreslås böra anvisas från ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Utgifterna för kurser, som skulle anordnas av hushållningssällskapen, uppskattar styrelsen likaledes till 1,000 kronor, och förordar styrelsen, att staten bidrager med hälften av nämnda belopp eller 500 kronor att utgå från ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

Beträffande de kurser, som föreslås skola anordnas av lantbruksstyrelsen, anför styrelsen bland annat:

Kurserna borde förläggas till statens fiskodlingsanstalter och försöksstationer, eventuellt även till hushållningssällskapens eller privata fiskodlingsanstalter, samt omväxlande till olika delar av landet. De borde omfatta såväl teoretisk undervisning som även praktiska demonstrationer och helst även besök vid sjöar av olika typer. Kurserna borde pågå 2—3 dagar, i första rummet under hösten vid tiden för laxfiskarnas lek men även under våren, då rommen kläcktes och ynglet utplanterades och då gäddan lekte. Tillträde till kurserna borde beredas så väl länsfiskeritjänstemän och fiskodlingsföreståndare som även fiskare och andra för fiskodling intresserade personer.

Innebörden av Kungl. Maj:ts förslag. Departementschefen har anført huvudsakligen följande, varav framgår den närmare innebörden av Kungl. Maj:ts förslag.

»Givetvis är det av vikt, att länsfiskeritjänstemännen erhålla en tillfredsställande utbildning. Den av lantbruksstyrelsen föreslagna undervisningsplanen för utbildningen synes mig i stort sett lämplig. Emellertid är enligt förslaget undervisningen inriktad uteslutande på sötvattensfisket. Då, på sätt i några av de i ärendet avgivna yttrandena framhål-

lits, länsfiskeritjänstemans verksamhet i åtskilliga fall omfattar Östersjöns fiske, torde böra undersökas möjligheten att tillgodose behovet av undervisning rörande östersjöfisket. Kostnaderna för anordnandet av de av lantbruksstyrelsen föreslagna, vart femte år återkommande fortsättningskurserna, synas i anslutning till vad lantbruksstyrelsen ifrågasatt kunna beräknas till 1,500 kronor eller i medeltal 300 kronor för år. Utgifterna torde böra bestridas från ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

Jag biträder jämväl lantbruksstyrelsens förslag om anordnande av dels genom styrelsen korta kurser i fiskevård för fiskodlingsföreståndare m. fl. dels ock genom hushållningssällskapen av kurser med mera allmän läggning. Särskilt synas kurser av sistnämnda slag, vilka torde kunna anordnas såväl i samband med lantbruksundervisningen som fristående och förbindas med demonstrationer vid sjöar och fiskodlingsanstalter, kunna bliva av ej ringa betydelse för uppväckande av ett ökat intresse för fiskevård, vilket såsom i ärendet framhållits är av vikt att ernå, för att andra åtgärder till fiskets upphjälpande skola leda till ett tillfredsställande resultat. Lantbruksstyrelsen har beräknat de årliga kostnaderna för vartdera slaget av berörda kurser till 1,000 kronor och förordat, att hälften av hushållningssällskapens utgifter för de av sällskapen anordnade kurserna skulle utgå av statsmedel eller sålunda med 500 kronor. Häremot har jag intet annat att erinra än att jag med hänsyn till önskvärdheten, att kurser av sistnämnda slag anordnas i större omfattning än lantbruksstyrelsen förutsatt anser statsbidraget för dylikt ändamål böra beräknas till 1,000 kronor. Utgifterna för de av lantbruksstyrelsen anordnade kurserna torde böra bestridas av ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen samt statsbidraget till hushållningssällskapen anvisas från ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna.»

Mot vad i nu förevarande avseende föreslagits har utskottet intet att erinra.

Utskottet.

Diverse fiskeriändamål.

Såsom förut berörts (sid. 49) må jämlikt kungörelsen den 10 december 1920, nr 824, med däri vidtagna ändringar till hushållningssällskap och landsting utgå statsbidrag — förutom till utgifter för länsfiskeritjänstemännens avlöning och resor samt fiskodling — jämväl till andra kostnader för fiskerinäringens befrämjande, däribland utgifter till studieresor för fiskare m. fl. och premiering. Till studieresor må utdelas högst 2,500 kronor och till premiering högst 1,000 kronor. Statsbidraget må uppgå till högst hälften av sällskapens utgifter för ifrågavarande ändamål och anvisas från ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda

orterna. Enligt ovannämnda av lantbruksstyrelsen uppgjorda tablå (sid. 49) hava under åren 1923—1927 sällskapens utgifter för studieresor, premiering och diverse andra fiskeriändamål, såsom fiskeriundersökningar, anskaffande och underhåll av motorbåtar till länsfiskeritjänstemännen, tillfällig fiskeriundervisning, tryckning av broschyrer m. m., sammanlagt uppgått till i medeltal omkring 31,300 kronor för år. I statsbidrag har enligt lantbruksstyrelsens beräkning årligen utgått omkring 11,850 kronor eller betydligt mindre än hälften av utgifterna.

Förutom från nyss omförmälda anslag lämnas, såsom i inledningen nämnts, statsunderstöd för befrämjande av fiskerinäringen i olika hänseenden från ordinarie reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, vilket anslag är ställt till Kungl. Maj:ts förfogande för att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål inom fiskerinäringens område efter uppkommande behov och efter eget beprövande anvisa medel. Sålunda hava från detta anslag medel disponerats för driften av fiskodlingsanstalten vid Borenhult, till propagandaverksamhet för ökad användning av fisk, till undervisningskurser i fiskkonservering, till rapporter över det bohuslänska sillfisket, till bidrag för utgivande av svenska fiskareförbundets tidskrift, till främjandet av fiskeexporten, till täckande av kostnaderna för diverse fiskeriundersökningar och fiskeriförsök, till avlönande av två extra fiskeristipendiater, till undervisning i navigation m. m.

*Innebörden av
Kungl. Maj:ts
förslag.*

Efter redogörelse för av lantbruksstyrelsen framställda förslag i ämnet har *departementschefen* anfört följande, varav framgår innebörden av Kungl. Maj:ts förslag i förevarande avseende.

»I det föregående har jag tillstyrkt ökat statsunderstöd till hushållningssällskap och landsting till deras utgifter för länsfiskeritjänstemännens löner och resor, fiskodling, premieringsverksamhet och undervisning i fiskevård genom anordnande av allmänna kurser. Det synes önskvärt, att jämväl den verksamhet, som särskilt hushållningssällskapen i andra hänseenden utöva till främjande av fisket, såsom fiskeriundersökningar, utgivande av broschyrer, anskaffande av motorbåtar till länsfiskeritjänstemännen m. m., utvecklas. Då hushållningssällskapen ej ensamma torde kunna bestrida de ökade utgifterna, tillstyrker jag, att höjt statsunderstöd lämnas sällskapen för dessa ändamål. Lantbruksstyrelsen, som beräknat hushållningssällskapens årliga utgifter under tiden 1923—1927 för ifrågasvarande ändamål till omkring 10,850 kronor, har ifrågasatt ett till 15,500 kronor förhöjt understöd. Emot en dylik anslagsökning har jag intet att erinra. Anslagsposten till studieresor för fiskare m. fl., som för närvarande är bestämd till 2,500 kronor, torde emellertid ej behöva höjas. I nu gällande grunder för bidrags utgående, enligt vilka bidraget må uppgå till högst hälften av de för ifrågasvarande ändamål använda medel, ifrågasätter jag ej någon ändring.

Ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i allmänhet har, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, visat sig vara för knappt att tillgodose befogade krav på understöd för ändamål, som bör främjas med detsamma. Jag tillstyrker därför lantbruksstyrelsens förslag, att anslaget, som är uppfört med 30,000 kronor, höjes med 6,000 kronor, däri inbegripet det för anordnande av vissa av mig förordade undervisningskurser avsedda beloppet å 1,300 kronor, och sålunda upptages med 36,000 kronor.»

Mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del har utskottet intet att erinra.

Utskottet.

Sammanfattning av anslagsbehovet.

Under denna avdelning har departementschefen lämnat följande redogörelse rörande uppkomsten till den på sätt ovan nämnts av lantbruksstyrelsen anmälda bristen å 13,129 kronor i anslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

Ifrågavarande anslag upptogs under vartdera av budgetåren 1924/1925—1925/1926 i riksstaten till 78,500 kronor. Enligt bilagan till statsverkspropositionen till 1926 års riksdag, nionde huvudtiteln, punkt 98, anförde chefen för jordbruksdepartementet, att å anslaget uppkommit så stor behållning, att detsamma torde kunna begränsas till 60,000 kronor. Kungl. Maj:t föreslog därför riksdagen, att för budgetåret 1926/1927 minska ifrågavarande anslag till 60,000 kronor, vilket även blev riksdagens beslut.

Den nedsättning för budgetåret 1926/1927 av ifrågavarande anslag från 78,500 kronor till 60,000 kronor, som på förslag av Kungl. Maj:t vidtogs av 1926 års riksdag, torde hava grundats på antagandet, att en odisponerad behållning motsvarande nedsättningen förefanns å anslaget. Riksdagens mening har icke varit, att nedsättningen skulle föranleda minskning i det belopp, som skulle få disponeras för de med anslaget avsedda ändamål, utan torde riksdagen hava utgått från, att samma belopp som förut skulle kunna anvisas för nämnda ändamål. Riksdagen framhöll nämligen (R. skr. nr 75 punkt 36), att nedsättningen av anslaget föreslagits med hänsyn till en å anslaget uppkommen behållning och sålunda icke stode i samband med några tilltänkta begränsningar i de åtgärder för fiskets befrämjande, som avsåges med detsamma, samt att riksdagen för sin del vore livligt övertygad om behovet av allt det stöd för höjande av fiskets avkastning, som genom statens medverkan kunde ske.

Emellertid synes, på sätt framgår av lantbruksstyrelsens skrivelse den 27 augusti 1929 och statskontorets däröver avgivna utlåtande, någon odisponerad behållning av den storlek, som antagits vid anslagets bestämmande för budgetåret 1926/1927, ej hava förefunnits å detsamma. Det innestående beloppet torde hava varit till största delen disponerat genom tidigare av Kungl. Maj:t meddelade beslut. Att reservation av den beräknade storleken till synes förelegat, torde, såsom av lantbruksstyrelsen antages och

av statskontoret vitsordas, hava berott på dröjsmål med lyftandet av beviljade bidrag.

Då sedermera genom beslut av Kungl. Maj:t den 26 mars 1926 från anslaget anvisades bidrag för år 1926 å tillhopa 79,600 kronor att utbetalas efter ingången av budgetåret 1926/1927 torde därigenom, med hänsyn till nedsättningen av anslaget för nämnda budgetår till 60,000 kronor, en överanvisning av anslaget hava ägt rum, som i sinom tid vid de beviljade bidragens utbetalande måste leda till ett överskridande av detsamma.

På framställning av Kungl. Maj:t i 1927 års statsverksproposition (IX H. T. punkt 101) höjdes anslaget av 1927 års riksdag för budgetåret 1927/1928 till 78,500 kronor. Föredragande departementschefen yttrade i statsverkspropositionen att, enär någon reservation å anslaget icke torde kunna förväntas till nämnda budgetår, syntes anslaget ånyo böra uppföras med sistsagda belopp. Anslaget har sedermera för varje budgetår upptagits med oförändrat belopp.

Genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t den 1 april 1927, den 27 april 1928 och den 5 april 1929 har Kungl. Maj:t från anslaget anvisat bidrag till belopp, i huvudsak motsvarande det belopp, varmed anslaget uppförts i riksstaten, därvid föreskrift lämnats om utanordnande av bidragen efter ingången av budgetåren respektive 1927/1928, 1928/1929 och 1929/1930. Bristen har emellertid ej yppats förrän under budgetåret 1928/1929, vilket sannolikt berott på dröjsmål från bidragstagares sida med lyftande av beviljade bidrag.

Departementschefen har ansett ifrågavarande brist böra, i enlighet med vad statskontoret föreslagit, täckas genom ett särskilt extra anslag, om vars anvisande för budgetåret 1930/1931 förslag ock innefattas i Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Utskottet.

Beträffande den i anslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna uppkomna bristen finner sig utskottet med hänsyn till den på sätt ovan nämnts lämnade förklaringen rörande bristens uppkomst böra tillstyrka uppförande av ett särskilt anslag för dess täckande. I övrigt får utskottet beträffande denna fråga hänvisa till vad som anförts i konstitutionsutskottets memorial nr 26 punkt 9:o.

Vad angår storleken av det belopp, med vilket ordinarie reservationsanslaget till fiskets befrämjande i de särskilda orterna bör uppföras i riksstaten för nästkommande budgetår, har utskottet i det föregående tillstyrkt bidrag till länsfiskeritjänstemännens löner och resor med 71,000 kronor, till fiskodling med 20,000 kronor, till premiering med 2,000 kronor, till anordnande av kurser i fiskevård genom hushållningssällskapen med 1,000 kronor samt till diverse andra fiskeriändamål med tillhopa 15,500 kronor, allt att utgå av nämnda anslag. Beträffande den för statistik avsedda, för närvarande till 13,000 kronor bestämda anslagsposten har icke ifrågasatts någon ändring. Enär utskottet tillstyrkt beviljande

av särskilt anslag för täckande av den å anslaget uppkomna bristen, bör sålunda förstnämnda anslag för instundande budgetår upptagas till 122,500 kronor. I enlighet med vad utskottet förut tillstyrkt, torde detta belopp böra uppdelas i tre poster, nämligen *dels* en post å 13,000 kronor att tilldelas hushållningssällskap, landsting eller andra ortskorporationer såsom bidrag till insamlade beträffande saltsjöfisket av primäruppgifter för fiskeristatistik *dels* en post å 71,000 kronor att tilldelas hushållningssällskap såsom bidrag till utgifter till fiskeritjänstemännens löner och resor *dels ock* en post å 38,500 kronor att tilldelas hushållningssällskap eller landsting såsom bidrag till fiskets befrämjande i övrigt i de särskilda orterna. Av sistnämnda belopp torde 2,500 kronor få användas till studieresor för fiskare, fiskeriarbetare och länsfiskeritjänstemän samt 2,000 kronor till premiering av fiskodling och insjöfisken på sötvattensfiskets område samt av fiskberedning på saltsjöfiskets område. Därest anslagspost, avseende statistik, fiskeritjänstemännens löner och resor, studieresor eller premiering icke skulle komma att i dess helhet åtgå för ändamålet, torde såsom i propositionen förutsatts överskottet få annorledes användas till fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

Då utskottet i det föregående vidare för nästkommande budgetår tillstyrkt anslag å 81,000 kronor till statens lokala fiskeriadministration, 4,500 kronor till upprätthållande av undersöknings- och försöksverksamhet för sötvattensfisket samt 36,000 kronor till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, skulle anslagen för fiskeriväsendet uppgå till sammanlagt (122,500 + 13,129 + 81,000 + 4,500 + 36,000 =) 257,129 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) bestämma antalet ordinarie befattningshavare hos statens lokala fiskeriadministration på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
7 fiskeriantendenter	B 26;

2) godkänna det i statsrådsprotokollet förordade förslaget till stat för statens lokala fiskeriadministration, att tillämpas från och med budgetåret 1930/1931; ävensom, vid bifall härtill, höja *ordinarie förslagsanslaget* till statens lokala fiskeriadministration, nu 79,200 kronor, med 1,800 kronor till 81,000 kronor;

3) antaga ett i statsrådsprotokollet omförmält av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse gjort erbjudande;

4) a) till avlöningskostnader för en undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket för budgetåret 1930/1931 bevilja ett *extra förslagsanslag* av 2,800 kronor;

b) till omkostnader för driften av nämnda anstalt för budgetåret 1930/1931 bevilja ett *extra reservationsanslag* av 1,700 kronor;

5) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 529

a) höja *ordinarie reservationsanslaget* till fiskets befrämjande i de särskilda orterna, nu 78,500 kronor, med 44,000 kronor till 122,500 kronor;

b) godkänna av departementchefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta ändrade grunder för användning av sistnämnda anslag;

6) för täckande av brist å samma anslag bevilja för budgetåret 1930/1931 ett *extra anslag* av 13,129 kronor;

7) godkänna av departementchefen i statsrådsprotokollet tillstyrkta ändrade grunder för beviljande av lån ur fonden för fiskerinäringens befrämjande;

8) höja *ordinarie reservationsanslaget* till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, nu 30,000 kronor, med 6,000 kronor till 36,000 kronor.

Stockholm den 12 maj 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Elof B. Andersson, Gabrielsson, Carl E. Eriksson, Fritiof Gustafson, Granath, August W. Johansson, Dalberg* och *Henriksson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Andersson* i Grimbo, *Svensson* i Grönvik, *Olsson* i Rödningsberg, friherre *Lilliecreutz* och *Andersson* i Löbbo.

Reservationer:

under punkt 1

av herrar *Henriksson*, *Andersson* i Grimbo och *Svensson* i Grönvik, som yrkat, att antalet fiskeriintendenten borde begränsas till det nuvarande antalet eller sex.

under punkt 5

av herr *Lilliecreutz*, som ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionen II: 529.
